

Πτυχιακή εργασία με θέμα :

***“ Η διαδικασία Μεταβίβασης- Συγχώνευσης & Εξαγοράς
Ατομικής επιχείρησης και Προσωπικών
Εταιρειών. Υπολογισμός Υπεραξίας.
Προβλήματα- Ιδιαιτερότητες”***

**Όνοματεπώνυμο Σπουδάστριας: Σοφία Κυριακού
Αριθμός Μητρώου: 2005233
Επιβλέπων Καθηγητής: Νικόλαος Γιαννακέας**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	
ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	6
1.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	7
1.2 ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
1.2.1 ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	7
1.2.2 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
1.2.3 ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ Ή ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	8
1.2.3.1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	8
1.2.3.2 ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ- ΑΠΡΟΣΩΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	
ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	11
2.1 ΕΙΔΗ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ	11
2.2 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΑΤΟΜΙΚΗΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	11
2.3 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	13
2.3.1. ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ	
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	14
2.3.2 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ	
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	15
2.3.3 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ Ε.Π.Ε.	15
2.3.4 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ Α.Ε.	16
2.3.4.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	16
2.3.4.2 ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ	17
2.3.4.3 ΙΔΡΥΤΙΚΟΙ ΤΙΤΛΟΙ	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ – ΕΞΑΓΩΡΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	19
3.1 ΤΡΟΠΟΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ	19
3.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	20
3.2.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	20
3.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	20
3.3 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.	22
3.3.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.	22
3.3.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.	22
3.4 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.	25
3.4.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ Α.Ε.	25
3.4.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΔΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ Α.Ε ΜΕ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ	25
3.4.3 ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε. ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ	28
3.4.4 ΕΞΑΓΟΡΑ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε.	29
3.4.5 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ Α.Ε.	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	
ΥΠΕΡΑΞΙΑ	32
4.1 Η ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΓΕΝΙΚΑ	32
4.2 ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ	33
4.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΥΠΕΡΑΞΙΑ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.	33
4.4 ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΚΤΗΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	34
4.5 Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ	36

4.5.1 Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ε.Γ.Λ.Σ.	36
4.5.2 Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ Κ.Β.Σ.	37
4.6 ΦΟΡΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ	37
4.6.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΧΕΣΗΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΥΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ	38
4.6.2 ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΦΟΡΟΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ	39
4.7 ΑΠΟΣΒΕΣΗ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΚΑΙ Ε.Γ.Λ.Σ.	44
4.8 ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ	45
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΑΓΟΡΑΣ	46
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1	46
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2	48
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3	50
ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4	52
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	58
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	61

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας και ο διεθνής ανταγωνισμός έχουν οδηγήσει τα τελευταία χρόνια σε σημαντική αύξηση των αναδιαρθρώσεων, των εξαγορών και των συγχωνεύσεων επιχειρήσεων.

Με τον όρο μεταβίβαση- συγχώνευση υποδηλώνεται ότι κατά τη διάρκεια της εταιρικής ζωής της, η εταιρεία μπορεί να μετατραπεί σε άλλο εταιρικό τύπο ή να συγχωνευθεί ή να διασπαστεί σε δύο ή περισσότερες εταιρείες. Ως μεταβίβαση εννοούμε την μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε μία επιχείρηση καθώς και την εκχώρηση δικαιωμάτων σε κάποιον άλλον. Συγχώνευση ,από νομική άποψη είναι η ένωση των περιουσιών δύο ή και περισσότερων εταιρειών. ,χωρίς εκκαθάριση, κατά τρόπο ώστε τουλάχιστο ,μια από αυτές να παύει να υπάρχει, (δηλαδή, η μία τουλάχιστο λύεται),οι δε μέτοχοι της εξαφανιζόμενης μετέχουν εφεξής στις απομένουσες εταιρείες ή στην συνιστώμενη εταιρεία.

Με τον όρο εξαγορά εννοούμε την απαλλαγή μέρους των μετοχών και η απόκτηση του ελέγχου μιας εταιρείας από μία άλλη. Η εξαγορά μπορεί να πραγματοποιείται με αντάλλαγμα μετρητά ή μετοχές.

Η μεταβίβαση- Συγχώνευση και εξαγορά μπορεί να πραγματοποιηθεί όπως προαναφέρθηκα με βάση κάποιου ανταλλάγματος είτε είναι μετοχές, είτε είναι μετρητά. Και στις δύο περιπτώσεις υπάρχει πιθανότητα υπεραξίας.

Η υπεραξία μιας επιχείρησης προκύπτει από τη διαφορά που τυχόν παρατηρείται μεταξύ του κόστους επένδυσης σε αυτήν (σε μια πιθανή εξαγορά της), δηλαδή του χρηματικού αντιτίμου στο οποίο συμφωνείται η συναλλαγή και της εσωτερικής αξίας απόκτησης, δηλαδή της λογιστικής αξίας στην οποία αποτιμάται βάσει των βιβλίων της (εφαρμόζοντας το ποσοστό συμμετοχής στα Ίδια Κεφάλαιά της). Η υπεραξία αυτή μπορεί να προκύπτει από πιθανώς υποτιμημένα ή υπερτιμημένα στοιχεία του Ενεργητικού ή και των Υποχρεώσεων, ή να οφείλεται στην υπεραξία απόκτησης, δηλαδή τη φήμη και πελατεία.

Κεφάλαιο 1^ο **Διακρίσεις Επιχειρήσεων**

1.1 Κατηγορίες εταιρειών

Επιχείρηση χαρακτηρίζεται η ποριστική οικονομική μονάδα που αποτελεί αυτοτελή και υπεύθυνη οργάνωση παραγωγικών συντελεστών και διαχείρισης συναλλαγών με τις οποίες και επιδιώκει το μέγιστο δυνατό κέρδος. Το δε κέρδος κατά κανόνα θα πρέπει να υπερβαίνει την αντίστοιχη συνήθη αμοιβή (ως αντιμισθία) της διοικητικής ή εκτελεστικής εργασίας που επιτελείται σε αυτήν.

Γενικά οι επιχειρήσεις διακρίνονται ανάλογα εκ του αντικειμένου της δράσης τους, του ιδιοκτησιακού επιχειρηματικού κεφαλαίου, εκ της νομικής μορφής τους και κατά μέγεθος:

- **Επιχειρήσεις εξ αντικειμένου δράση**
 - 1.Επιχειρήσεις πρωτογενούς παραγωγής.
 - 2.Επιχειρήσεις παραγωγής ή μεταποίησης ή μετασχηματισμού. Στη κατηγορία αυτή εντάσσονται όλες οι Βιομηχανίες και Βιοτεχνίες.
 - 3.Επιχειρήσεις γενικού εμπορίου, ή εμπορικές.
 - 4.Επιχειρήσεις ασφαλιστικές.
 - 5.Επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών.
 - 6.Τραπεζικές επιχειρήσεις.
 - 7.Επιχειρήσεις μεταφορών, που διακρίνονται σε χερσαίες, θαλάσσιες και εναέριας.
- **Επιχειρήσεις εκ του φορέα τους**
 - 1.Ιδιωτικές επιχειρήσεις
 - 2.Δημόσιες επιχειρήσεις
 - 3.Μικτές επιχειρήσεις
- **Νομικές μορφές επιχειρήσεων**
 1. Ατομικές
 2. Εταιρικές
 - I. Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)
 - II. Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
 - III. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
 - IV. Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
 - V. Ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρεία (Α.Ν.Ε.)
 - VI. Συνεταιρισμός
 - VII. Συμπλοιοκτησία
- **Επιχειρήσεις κατά μέγεθος**
 - 1.Μικρές επιχειρήσεις
 - 2.Μεσαίες επιχειρήσεις
 - 3.Μεγάλες επιχειρήσεις

4.Επιχειρήσεις κολοσσοί

Τελευταία αναφέρονται και οι "μικρομεσαίες επιχειρήσεις" (ΜΜΕ), όχι τόσο ως ενδιάμεση κατηγορία των δύο πρώτων, αλλά αθροιστικά αυτών, για λόγους πολιτικής ανάπτυξης και ένταξής τους σε προγράμματα επιχορηγήσεων.

1.2 Νομικές μορφές επιχειρήσεων

Με κριτήριο τη νομική μορφή οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε ατομικές και σε εταιρικές ή συλλογικές επιχειρήσεις.

1.2.1. Ατομικές επιχειρήσεις

Η ατομική εταιρεία ταυτίζεται απόλυτα με το πρόσωπο του επιχειρηματία και είναι προσωποπαγής. Λόγω της μεγάλης διαχειριστικής ευελιξίας των ατομικών εταιρειών και της ευκολίας με την οποία λαμβάνονται οι επιχειρηματικές αποφάσεις, η μορφή της ατομικής εταιρείας ενδείκνυται κυρίως σ' αυτές, οι οποίες απαιτούν απόλυτη και ταχεία προσαρμογή στις συνεχείς μεταβολές που παρουσιάζει η αγορά λόγω των συνεχών διακυμάνσεων των τιμών.

Η μορφή αυτή είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Κύριο πλεονέκτημα της είναι η μεγάλη ευελιξία ως προς τις επιχειρηματικές αποφάσεις που αφορούν στο είδος της δραστηριότητας, στην επιλογή των τεχνικών μεθόδων και, ως ένα βαθμό, στο μέγεθος της παραγωγής. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι ουσιώδη, κυρίως για τις μικρές και μέσου μεγέθους αγροτικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις, στις οποίες η προσωπική επίβλεψη και πρωτοβουλία είναι μεγάλης σημασίας. Όταν όμως το είδος της δραστηριότητας επιβάλλει την ανάπτυξη μεγάλου μεγέθους, τότε η εταιρική μορφή της επιχείρησης είναι συχνά η πιο κατάλληλη.

1.2.2 Χαρακτηριστικά ατομικών εταιρειών

Τα βασικά χαρακτηριστικά των ατομικών εταιρειών είναι τα εξής :

- Α) Είναι πολύ εύκολη η δημιουργία τους διότι δεν υπάρχουν χρονοβόρες διαδικασίες.
- Β) Δεν υπάρχει ανάγκη επένδυσης κάποιου κατ' ελάχιστον απαιτούμενου κεφαλαίου.
- Γ) Ο επιχειρηματίας είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης και έχει όλη την ευθύνη για τα χρέη και τις υποχρεώσεις της.
- Δ) Ο επιχειρηματίας καρπώνεται αποκλειστικά τα κέρδη.
- Ε) Οι απαιτήσεις των πιστωτών της επιχείρησης και του Δημοσίου ικανοποιούνται με τα περιουσιακά στοιχεία τόσο της επιχείρησης όσο και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του ιδιοκτήτη.
- Στ) Ο επιχειρηματίας διοικεί την επιχείρηση, εξασφαλίζει κεφάλαιο, αναλαμβάνει τους κινδύνους, υφίσταται τις ζημιές και πληρώνει όλους τους φόρους

1.2.3 Εταιρικές ή Συλλογικές επιχειρήσεις

Οι εταιρικές επιχειρήσεις είναι αποτέλεσμα της συνεργασίας δυο ή περισσότερων ατόμων ή φορέων, με σκοπό το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα. Εμφανίζονται σε πολλές μορφές, όπως ομόρρυθμη, ετερόρρυθμη, Ανώνυμη Εταιρεία κτλ. και έχουν πολλά πλεονεκτήματα σε σχέση με τις ατομικές: ευκολότερη συγκέντρωση κεφαλαίων, μεγαλύτερη πιστοληπτική ικανότητα, ορθότητα αποφάσεων λόγω του συλλογικού χαρακτήρα κτλ. Βεβαίως υπάρχουν και μειονεκτήματα, όπως, για παράδειγμα, η βραδύτητα στη λήψη αποφάσεων, η δυσκολία προσαρμογής στις αλλαγές της αγοράς λόγω της πολυπλοκότητας της παραγωγής της κ.ά.

Διακρίνονται κυρίως σε:

- **Προσωπικές (Ο.Ε, Ε.Ε, αφανείς)**
- **Κεφαλαιουχικές - Απρόσωπες (ΑΕ, Ε.Π.Ε.)**

Στην εταιρεία συμμετέχουν δύο ή περισσότεροι συμβαλλόμενοι. Με την ίδρυση μιας εταιρείας γίνεται ο συνδυασμός των πόρων των συμβαλλόμενων έτσι ώστε να επιτευχθεί ο σκοπός της, κάτι που το καθένα από τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα μπορούσε ή θα απαιτούσε δυσανάλογα μεγάλο κόπο για να το πραγματοποιήσει μόνο του.

1.2.3.1 Προσωπικές εταιρείες

Οι προσωπικές εταιρείες διακρίνονται σε :

- **Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)** είναι εταιρεία την οποία ιδρύουν τουλάχιστον δύο εταίροι, εισφέροντας όσο κεφάλαιο τους χρειάζεται ή όσο διαθέτουν, χωρίς να δεσμεύονται για συγκεκριμένο ποσό από τον νόμο. Οι λεπτομέρειες της συνεργασίας τους αναφέρονται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο, που λέγεται καταστατικό. Το καταστατικό, με τη δημοσίευση του οποίου τυπικά ιδρύεται η Ο.Ε., αναφέρει τους όρους συνεργασίας, δηλαδή τι κεφάλαιο εισέφεραν οι εταίροι, πως θα μοιράζονται τα κέρδη, ποιο θα είναι το αντικείμενο της Ο.Ε., η επωνυμία της, η έδρα της, η διάρκεια συνεργασίας κτλ. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της Ο.Ε., που τη διαφοροποιεί μάλιστα από άλλες προσωπικές εταιρείες, είναι η ευθύνη των εταίρων, που είναι ίδια για όλους. Καθένας ευθύνεται με όλη του την περιουσία και για το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρείας, όποιο και αν είναι το ύψος της συμμετοχής του στο κεφάλαιο . Στη διοίκηση συμμετέχουν ισότιμα όλοι οι εταίροι, ενώ η πιστοληπτική ικανότητα, λόγω του τρόπου κατανομής της ευθύνης, είναι αρκετά υψηλή.

Η ομόρρυθμη εταιρεία (Ο.Ε.) είναι ένα νομικό πρόσωπο, που συνιστάται μεταξύ δύο ή περισσότερων προσώπων, φυσικών ή νομικών, που έχουν σκοπό να συμπορεύονται υπό εταιρική επωνυμία.

- **Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)** είναι η εταιρεία που ιδρύεται από δύο ή περισσότερα πρόσωπα που έχουν σκοπό να εμπορεύονται με εταιρική επωνυμία και στην οποία ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται απεριόριστα και αλληλέγγυα για τις εταιρικές υποχρεώσεις όπως ακριβώς και οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας και αποκαλούνται ομόρρυθμοι εταίροι, ενώ ένας ή περισσότεροι εταίροι ευθύνονται περιορισμένα, δηλαδή μόνο μέχρι του ποσού

της εισφοράς τους, και αποκαλούνται ετερόρρυθμοι εταίροι.

Η επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρείας σχηματίζεται μόνο από τα ονόματα όλων, μερικών ή και ενός από τους ομόρρυθμους εταίρους. Ετερόρρυθμος εταίρος απαγορεύεται σύμφωνα με τον εμπορικό νόμο να κάνει οποιαδήποτε πράξη διαχείρισης, να εργασθεί σε υπόθεση της εταιρείας ή να συμμετάσχει σε αποφάσεις της (άρθρο 25 Εμπορικού Νόμου). Ο ετερόρρυθμος εταίρος που είτε εμφανίστηκε στην επωνυμία της επιχείρησης είτε διαχειρίστηκε υπόθεσή της, ευθύνεται απεριόριστα και αλληλέγγυα στα χρέη και τις υποχρεώσεις της εταιρείας (άρθρο 28 Εμπορικού Νόμου). Πάντως σύμφωνα με τη νομολογία (Α.Π. 985/1983) ομόφωνη είναι η άποψη ότι ο ετερόρρυθμος εταίρος, το όνομα του οποίου έχει περιληφθεί στην εταιρική επωνυμία, αν και ευθύνεται ως ομόρρυθμος (βάσει του άρθρου 28 Ε.Ν.), δεν μεταβάλλεται σε ομόρρυθμο.

1.2.3.2 Κεφαλαιουχικές – Απρόσωπες εταιρείες

Οι κεφαλαιουχικές – Απρόσωπες εταιρείες διακρίνονται σε :

- **Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)** που ως θεσμός στην Ελλάδα καθιερώθηκε το 1955, ενώ στην Δυτική Ευρώπη από το τέλος του προηγούμενου αιώνα, κάλυψε μια κοινωνική και οικονομική ανάγκη των ανθρώπων που ασχολούνται με τις επιχειρήσεις. Η ανάγκη αυτή ήταν να διοικούν οι ίδιοι τις εταιρείες τους, αλλά να ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού που συμμετέχουν σε αυτή. Παλαιότερα, οι επιχειρηματίες χρησιμοποιούσαν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας για να συγκαλύψουν μια οικογενειακή επιχείρηση.

Στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης συμμετέχουν ονομαστικά ορισμένα πρόσωπα. Καθένα από αυτά ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εταιρικής του μερίδας, που δεν μπορεί να παρασταθεί με μετοχές και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί αν δεν συμφωνούν όλοι οι εταίροι. Επομένως, στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης συνδυάζονται πλεονεκτήματα των ομόρρυθμων εταιρειών και ανώνυμων εταιρειών, ενώ δεν αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην ίδρυση της και τη διάλυση της και ούτε απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια σε σχέση με τις Ανώνυμες.

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης διοικείται από τη γενική συνέλευση των εταίρων. Η διαχείριση της εταιρείας ανήκει κατ' αρχήν σε όλους τους εταίρους, αλλά οπωσδήποτε υπάρχει η δυνατότητα να διοριστούν διαχειριστές, ή διαχειριστής που να είναι εταίρος ή όχι.

- **Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)** είναι κεφαλαιουχική εταιρεία, της οποίας το κεφάλαιο της είναι διαιρεμένο σε μετοχές. Το νομικό της πλαίσιο διαμορφώθηκε από τον κωδικοποιημένο νόμο 2190/1920 «Περί Ανωνύμων Εταιρειών», που αποτέλεσε και το επιμέρους «Δίκαιο της Α.Ε.». Σύμφωνα με το Εμπορικό Δίκαιο η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική εταιρεία ακόμα και όταν δεν ασκεί εμπορία. Για την σύσταση της πρέπει να είναι συγκεντρωμένο το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου (60.000 ευρώ).

Η Ανώνυμη Εταιρεία πρέπει να διατηρεί ορισμένες διατυπώσεις δημοσιότητας, οι οποίες προστατεύουν τους καλόπιστους τρίτους και τους συναλλασσόμενους. Μέσα σε αυτές είναι η δημοσίευση των ετήσιων αποτελεσμάτων κατά ορισμένο

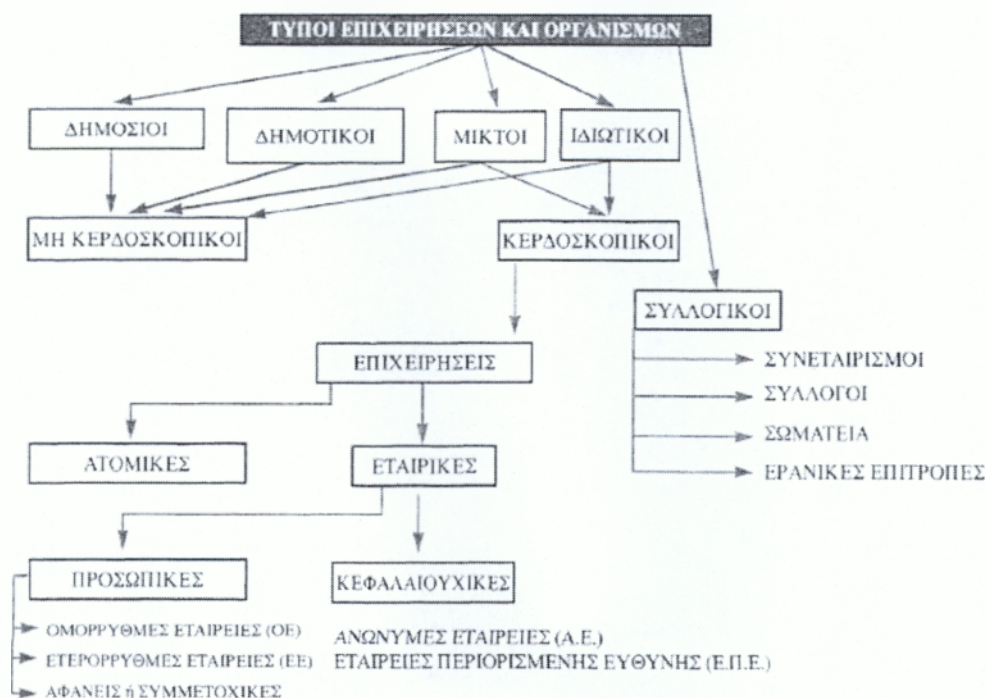
τρόπο (δηλ. τον Ισολογισμό, τα Αποτελέσματα Χρήσεως και Αποτελέσματα Διαθέσεως τηρώντας το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο) στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε μία πολιτική εφημερίδα. Στις Α.Ε. το εταιρικό κεφάλαιο διαιρείται σε ίσα μέρη, τις μετοχές, οι οποίες είναι ανώνυμες ή ονομαστικές, και μεταβιβάζονται ελεύθερα, εκτός αν το καταστατικό υποβάλλει το μεταβιβαστό σε ορισμένους περιορισμούς («δεσμευμένες μετοχές»). Κάθε μέτοχος ευθύνεται μέχρι και το ποσό της εισφοράς του.

Ωστόσο υπάρχουν και άλλες κατηγορίες εταιριών με βάση τη νομική μορφή όπως είναι οι εξής:

- **Ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρεία (Α.Ν.Ε.)** είναι ειδική (ελληνική) εταιρική μορφή επιχείρησης που μοιάζει με την Ανώνυμη Εταιρεία που όμως η σύστασή της στηρίζεται στο άρθρο 13 του ΝΔ 2687/53 "Περί επενδύσεως και προστασίας κεφαλαίων εξωτερικού", με το οποίο εξομοιώθηκαν προς "κεφάλαια εισαγόμενα" από το εξωτερικό τα νηολογούμενα, βάσει του παραπάνω άρθρου, πλοία.
- **Συνεταιρισμός** είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους, διαμέσου μιας συνιδιοκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης
- **Συμπλοιοκτησία**

Στην ελληνική ναυτιλία ένας από τους συνηθέστερους θεσμούς εκμετάλλευσης των πλοίων είναι ο θεσμός της συμπλοιοκτησίας. Θα μπορούσε κάποιος να υποστηρίξει ότι ο θεσμός αυτός αποτέλεσε την κυριότερη μορφή ναυτικής επιχείρησης στην οποία και στηρίχθηκε η ανάπτυξη της ελληνικής εμπορικής ναυτιλίας, αφού υπήρξε επί μακρά σειρά ετών ο προσαρμοζόμενος καλλίτερα τρόπος προς τον συγγενικό χαρακτήρα των πλοιοκτητών των μεγάλων ναυτικών οικογενειών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Κεφάλαιο 2^ο Μεταβίβαση Επιχειρήσεων

Με τον όρο μεταβίβαση εννοούμε την μεταβολή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε μία επιχείρηση καθώς και την εκχώρηση δικαιωμάτων σε κάποιον άλλον.

2.1 Είδη μεταβίβασης

Η διαδικασία της μεταβίβασης μπορεί να είναι πολύπλοκη (μπορεί να διαρκέσει από πέντε ως δέκα χρόνια) και να περιλαμβάνει την καταβολή σημαντικού φόρου. Ο έγκαιρος και ακριβής **σχεδιασμός** βοηθά να μειωθούν αυτά τα προβλήματα.

Ως είδη μεταβίβασης ορίζονται τα ακόλουθα:

- ▲ **Μεταβίβαση που δεν έχει προγραμματισθεί** : αιφνίδια αιτία, (θάνατος, ανικανότητα) ή απρόβλεπτη οικονομική καταστροφή
- ▲ **Προγραμματισμένη ολική μεταβίβαση** : συνταξιοδότηση του μεταβιβάζοντος, παραχώρηση για αποκατάσταση τέκνων, αλλαγή επαγγέλματος
- ▲ **Προγραμματισμένη μερική μεταβίβαση** : με ή χωρίς παραχώρηση της διοίκησης της επιχείρησης

Ελεύθερη μεταβίβαση

Προβλέπεται για **ατομική επιχείρηση** (φυσικό πρόσωπο): μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός της οικογένειας με διαδοχή, δωρεά, κληρονομιά, παραχώρηση συνολικού μεριδίου, με πράξη εν ζωή (σύμβαση πώλησης) ή σε περίπτωση θανάτου του ιδιοκτήτη, με αποδοχή κληρονομιάς.

Πληρωτέα μεταβίβαση

Πραγματοποιείται με πώληση από τον ιδιοκτήτη προς τη διεύθυνση ή τους εργαζόμενους που δεν ανήκουν στην οικογένεια, καθώς επίσης και μέσω πωλήσεων σε τρίτα πρόσωπα ή σε υφιστάμενες επιχειρήσεις.

2.2 Μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης-

Υποχρεώσεις για μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης

Α) Για την μεταβίβαση της επιχείρησης ως σύνολο, το φορολογικό στοιχείο που πρέπει να εκδοθεί είναι το Τιμολόγιο - Δελτίο Αποστολής. Δελτίο Αποστολής εκδίδεται ακόμα και στην περίπτωση που δεν λαμβάνει χώρα διακίνηση των αγαθών (π.χ. τα αγαθά παραδίδονται στον ίδιο χώρο). Αναγράφονται τα αγαθά αναλυτικά κατά είδος, είτε αυτά είναι εμπορεύσιμα, είτε πάγια. Ακολούθως, αναγράφονται τα άλλα στοιχεία του ενεργητικού και ακολουθούν μειωτικά οι υποχρεώσεις (παθητικό) της επιχείρησης που μεταβιβάζεται. Τέλος αναγράφεται η υπεραξία.

Ειδικότερα για τις οφειλές από ενοίκια, σημειώνουμε ότι η δαπάνη έχει βαρύνει τα αποτελέσματα της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης (εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα κατά το χρόνο που αφορά). Αυτό που «μεταβιβάζεται» είναι η οφειλή προς τον εκμισθωτή (πιστωτή). Η «νέα» επιχείρηση δεν θα εγγράψει στα βιβλία της δαπάνες ενοικίου από το προηγούμενο διάστημα.

Β) Η μεταβίβαση αιτία πώλησης ολόκληρης της επιχείρησης, ως σύνολο ενεργητικού και παθητικού, ή κλάδου επιχείρησης, ή μέρους επιχείρησης (ανεξάρτητου λειτουργικά) εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του κωδ. Φ.Π.Α. (Ν.2859/2000) και απαλλάσσεται του Φ.Π.Α.. Η πράξη αυτή υπάγεται σε χαρτόσημο 2,4% επί της καθαρής θέσης.

«Δε θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου που μεταβιβάζει. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου»*1

Μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου, που γίνεται από επαχθή αιτία

Η μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου που γίνεται με αντάλλαγμα, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του κώδικα Φ.Π.Α. (θεωρείται πράξη εκτός πεδίου Φ.Π.Α.) και κατά συνέπεια δεν επιβαρύνεται με Φ.Π.Α. αλλά με χαρτόσημο εφόσον ισχύουν αθροιστικά οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

1. Να γίνεται μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου. Η μεταβιβαζόμενη επιχείρηση μπορεί να είναι είτε ατομική είτε εταιρική. Η επιχείρηση θεωρείται ότι μεταβιβάζεται ως σύνολο στην περίπτωση που μεταβιβάζεται ενιαία το σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων αυτής (ενεργητικό και παθητικό) δηλαδή να μεταβιβάζονται ως σύνολο τα αγαθά της επιχείρησης (εμπορεύσιμα και πάγια), τα άυλα αγαθά αυτής (π.χ. φήμη, πελατεία, εμπορικότητα, βιομηχανικό σήμα κ.λπ.), οι απαιτήσεις της, οι υποχρεώσεις της κ.λπ. έτσι ώστε το πρόσωπο που αποκτά την επιχείρηση (αγοραστής) να καθίσταται καθολικός διάδοχος του μεταβιβάζοντος την επιχείρηση (πωλητή), τόσο ως προς τα δικαιώματα, όσο και προς τις υποχρεώσεις της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης. Συνεπώς, δεν θεωρείται ως μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου η μεταβίβαση μόνο του ενεργητικού ή η μεταβίβαση μόνο του παθητικού αυτής.
2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης να γίνεται με επαχθή αιτία, δηλαδή με αντάλλαγμα, πχ. λόγω πώλησης.
3. Ο αγοραστής θα πρέπει να συνεχίσει τη λειτουργία της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης με την ίδια οικονομική δραστηριότητα αυτής.

*1 Έργο Δ. Γκλεζάκου «Φ.Π.Α. Ανάλυση – Ερμηνεία και Πρακτική Εφαρμογή», εκδ. 2008 το Θ.5.22

4. Τόσο ο πωλητής όσο και ο αγοραστής θα πρέπει να ενεργούν πράξεις για τις οποίες παρέχετε δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. (εγκ. 10/1987, ΠΟΛ 1103/1990, γνωμοδότηση Νομικών Δ/σεων 52/1990).

Επισημαίνεται ότι, εάν στην πιο πάνω αναφερόμενη μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου:

α) Ο πωλητής είναι υποκείμενος με δικαίωμα έκπτωσης αλλά ο αγοραστής είναι απαλλασσόμενος χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, τότε η πράξη είναι υποκείμενη στο Φ.Π.Α. π.χ. επιχείρηση «Βιβλιοπωλείου» μεταβιβάζεται σε επιχείρηση «Φροντιστηρίου» (δεν εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του Κώδικα Φ.Π.Α.).

β) Ο πωλητής είναι απαλλασσόμενος χωρίς δικαίωμα έκπτωσης τότε η πράξη είναι απαλλασσόμενη από Φ.Π.Α. (περ. κθ' του άρθρου 22 του κώδικα ΦΠΑ). π.χ. επιχείρηση «Γυμναστηρίου» μεταβιβάζεται σε επιχείρηση «Φυσικοθεραπευτηρίου»

γ) Ο μεταβιβάζων, για το μέχρι τη μεταβίβαση χρόνο, υποχρεούται να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του (π.χ. υποβολή δήλωσης, καταβολή φόρου), αλλά παράλληλα δικαιούται να ασκήσει αντίστοιχα όσα δικαιώματα του αναγνωρίζονται (π.χ. έκπτωση φόρου εισροών). Στην περίπτωση πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., το δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής μεταβιβάζεται στην νέα επιχείρηση – καθολικό διάδοχο της επιχείρησης που μεταβιβάζεται ως σύνολο.

Δ) Υπόχρεος σε έκδοση στοιχείου είναι σε κάθε περίπτωση ο πωλητής. Εν προκειμένω, μπορεί να ζητηθεί από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. η θεώρηση περιορισμένου αριθμού στοιχείων για τις ανάγκες της συναλλαγής.

Ε) Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης (περιλαμβανομένης και της υποβολής της δήλωσης υπεραξίας και καταβολή τυχόν προκύπτοντος φόρου) ακολουθεί η οριστική διακοπή εργασιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ.1102/14-7-2005. Μεταξύ των υποχρεώσεων κατά την διαδικασία της διακοπής είναι και η ακύρωση των αχρησιμοποίητων θεωρημένων στοιχείων. Για την απώλεια του μπλοκ των θεωρημένων (χειρόγραφων) Α.Λ.Π. θα επιβληθεί αυτοτελές πρόστιμο.

Η δήλωση οριστικής παύσης εργασιών υποβάλλεται για μεν τα φυσικά πρόσωπα εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών τους, για δε τα νομικά πρόσωπα και τις ενώσεις προσώπων εντός τριάντα (30) ημερών από τη λύση τους (παρ. 1 άρθρου 36 Ν.2859/2000).

2.3 Μεταβίβαση προσωπικών επιχειρήσεων

Όπως έχουμε προαναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο οι προσωπικές επιχειρήσεις διακρίνονται σύμφωνα με τη νομική τους μορφή σε διάφορες κατηγορίες αναλόγως τη σύσταση και το σκοπό τους.

- Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)
- Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)
- Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
- Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)

2.3.1 Μεταβίβαση Ομόρρυθμης Εταιρείας

A) Στις ομόρρυθμες εταιρείες η σχέση μεταξύ εταίρου και εταιρείας βασίζεται στο προσωπικό στοιχείο. Κάθε έταίρος αποβλέπει στη προσωπική συμμετοχή και συμβολή των συνεταίρων του. Αυτό υποδηλώνει ότι δεν επιτρέπεται η μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου από έναν έταίρο σε άλλο πρόσωπο. Εκτός και αν υπάρχει συμφωνία όλων των εταίρων όπου τότε η μεταβίβαση επιτρέπεται επειδή ο περιορισμός αποσκοπεί στη κατοχύρωση των συμφερόντων των μελών της εταιρείας, τα οποία, είναι οι ίδιοι να περιφρουρήσουν. Κάθε έταίρος στη προσωπική εταιρεία αποβλέπει στη προσωπικότητα, την αυτοπρόσωπη παρουσία και την περιουσία των λοιπών συνεταίρων. Έτσι σε περίπτωση αποχώρησης κάποιου έταίρου και εφόσον ο νέος έταίρος πληρεί τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν υπάρχει λόγος να εμποδιστεί από το νόμο η μεταβίβαση.

Να τονισθεί, επίσης, ότι στις Ο.Ε. Όπως και στις Ε.Ε η εταιρική συμμετοχή περιλαμβάνει μόνο ένα αδιαίρετο μερίδιο του οποίου η μεταβίβαση και εφόσον επιτραπεί γίνεται πάντοτε “εις ολόκληρο”.

Η μεταβίβαση της εταιρικής μερίδας ενός από τους ομόρρυθμους εταίρους στο μοναδικό ετερόρρυθμο έταίρο καθιστά τον τελευταίο ομόρρυθμο. Σε αντίθεση με τη μεταβίβαση εταιρικής μερίδας του μοναδικού ετερόρρυθμου εταίρου σε ομόρρυθμο συνεπάγεται τη μετατροπή της Ε.Ε σε Ο.Ε. Δεν συνεπάγεται μετατροπή ή μεταβίβαση μέρους αυτής.

B) Σε περίπτωση θανάτου ομόρρυθμου εταίρου, εάν το όνομά του περιέχεται στην επωνυμία, μπορεί να παραμείνει σε αυτή μόνο αν το δεχτούν οι κληρονόμοι του. Αυτό θεωρείται σημαντικό σε περίπτωση που η εταιρεία έχει γίνει γνωστή και έχει επιβληθεί στην αγορά με το όνομα του αποβιώσαντος εταίρου.

Μπορεί να συμφωνηθεί επίσης και η συνέχιση της εταιρείας είτε μεταξύ των λοιπών εταίρων, είτε μεταξύ αυτών και των κληρονόμων του. Σε περίπτωση ανηλικότητας των κληρονόμων δεν παραβιάζει το κύρος της συμφωνίας αυτής. Συνήθως υπάρχει σαν όρος στο καταστατικό κατά τη σύσταση της εταιρείας. Κάθε κληρονόμος δεν μπορεί να δεχτεί το μερίδιο της κληρονομιάς και ταυτόχρονα να αποποιηθεί την είσοδο του στην εταιρεία σε περίπτωση που έχει συμφωνηθεί στο καταστατικό η συνέχιση της εταιρείας.

Όταν υπάρχει συνέχιση της λειτουργίας της εταιρείας μεταξύ εταίρων και κληρονόμων επέρχεται μεταβίβαση εταιρικού μεριδίου λόγω θανάτου και υπάρχει τροποποίηση καταστατικού. Συνεπώς είναι απαραίτητο να αναγγελθεί στο Γραμματέα του αντίστοιχου Πρωτοδικείου για να πληρωθεί το γράμμα του νόμου που απαιτεί η δημοσιότητα. Η γνωστοποίηση αυτή μπορεί να γίνει από την εταιρεία, από οποιοδήποτε έταίρο ή από τους κληρονόμους.

Εάν οι έταίροι είναι μόνο δύο, σε περίπτωση θανάτου του ενός, η εταιρεία δεν μπορεί να συνεχιστεί. Σε περίπτωση πολλών τότε η λειτουργία μπορεί να συνεχιστεί μόνο αν υπάρχει όρος στο καταστατικό και οι συνεχίζοντες έταίροι θα πρέπει να αποζημιώσουν τους κληρονόμους του θανόντος.

2.3.2 Μεταβίβαση Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Η διαδικασία μεταβίβασης Ε.Ε είναι ακριβώς η ίδια με της Ο.Ε. Εκτός από μικρές λεπτομέρειες που έχουν αναφερθεί στο παραπάνω κεφάλαιο.

Συνοπτικά παρουσιάζεται παρακάτω η διαδικασία:

- ▲ Υπαρξη σχετικής καταστατικής πρόβλεψης στο βιβλίο εταιρών ή συμφωνία όλων των εταίρων
- ▲ Σύνταξη ιδιωτικού συμφωνητικού
- ▲ Θεώρηση από αρμόδια Δ.Ο.Υ.- Καταβολή οικείου φόρου
- ▲ Καταχώριση στο Πρωτοδικείο

2.3.3 Μεταβίβαση Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

Η μεταβίβαση-πώληση, δωρεά, ανταλλαγή-των εταιρικών μεριδίων, μέρους ή όλων, είναι δυνατή στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Για να γίνει αυτό, είναι απαραίτητη η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου. Επίσης, υπάρχει περίπτωση η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων να γίνει υπό όρους και περιορισμούς, οι οποίοι ωστόσο είναι απαραίτητο να δημοσιευθούν στο καταστατικό της εταιρείας*2. Με την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις που προβλέπει ο Αστικός Κώδικας για τις μεταβιβάσεις και ο μεταβιβάζων τα εταιρικά μερίδια, ευθύνεται έναντι αυτού που αποκτά τα εταιρικά μερίδια για αδικοπραξία και αδικαιολόγητο πλουτισμό.

Προκειμένου να πραγματοποιηθεί η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων απαιτείται να συγκληθεί η γενική συνέλευση των εταίρων. Ωστόσο, δεν απαιτείται η ομόφωνη απόφαση των εταίρων για να αποφασιστεί η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Η λήψη της απόφασης μεταβίβασης είναι έγκυρη, εφόσον υπάρχει πλειοψηφία κατά τα τρία τέταρτα των εταίρων, τα οποία πρέπει απαραίτητα να εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα του κατατεθειμένου εταιρικού κεφαλαίου*3. Ρήτρα που να απαγορεύει τη μεταβίβαση, είναι δυνατόν να προβλέπεται στο καταστατικό και προκειμένου να πραγματοποιηθεί μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων θα πρέπει οι εταίροι με ομόφωνη απόφαση να προβούν σε τροποποίηση του καταστατικού και να άρουν τη σχετική ρήτρα.

Μετά τη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης των εταίρων απαιτείται η επικύρωσή της, με συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο θα αναφέρεται η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο της τροποποίησης του καταστατικού, θα πρέπει να αναφέρονται τα στοιχεία του νέου εταίρου, ο οποίος αποκτά τα εταιρικά μερίδια. Ακολουθεί η εγγραφή του νέου εταίρου στο βιβλίο των εταίρων με την προσκόμιση του παραπάνω συμβολαιογραφικού εγγράφου. Για την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, απαιτείται να καταβληθεί φόρος 0,5% της αξίας των μεταβιβαζόμενων μεριδίων προς το Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων. Επίσης, πρέπει να σημειωθεί, ότι η μεταβίβαση απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού, οπότε και απαιτείται καταβολή φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου. Απαιτείται επίσης, ανακοίνωση του τροποποιημένου

*2 Άρθρο 29 Ν.3190/55.

*3 Ν.3190/55, άρθρο 38, παράγραφος 1.

καταστατικού στο οικείο επιμελητήριο. Στην συνέχεια προσκομίζεται στην οικεία

εφορία της έδρας της Ε.Π.Ε για θεώρηση. Κατά την διαδικασία της θεώρησης, θα γίνει και η φορολόγηση της υπεραξίας της μεταβίβασης, ενώ με ευθύνη της Ε.Π.Ε γίνεται η δημοσίευση περίληψης της τροποποίησης του καταστατικού.

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο*4. Η μεταβίβαση εταιρικών μεριδίων από εξερχόμενο εταίρο σε νεοεισερχόμενο πραγματοποιείται ως εξής:

1) Ο εταίρος που μεταβιβάζει τα εταιρικά του μερίδια λαμβάνει το σχετικό αντίτιμο, συνεπώς αυτό βαρύνεται με τους σχετικούς φόρους και όχι εταιρεία.

2) Η 'κατόπιν εκτίμησης προκύψασα υπεραξία' δεν καταχωρείται στα λογιστικά βιβλία της εταιρείας, αφού αφορά πράξη μεταξύ εταίρων και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20% στο όνομα του αγοραστή.

3) Η εταιρεία δεν μπορεί να αποκτήσει δικά της εταιρικά μερίδια.

4) Το κεφάλαιο της εταιρείας παραμένει αμετάβλητο

2.3.4 Μεταβίβαση Ανώνυμης Εταιρείας

Το κεφάλαιο της Α.Ε. διαιρείται υποχρεωτικά σε ίσα τμήματα που καλούνται μετοχές. Κάθε μετοχή παριστά το ελάχιστο ποσό εισφοράς που απαιτείται για να γίνει κάποιος μέλος της Α.Ε. Ο αριθμός των μετοχών και η ονομαστική τους αξία πρέπει να ορίζεται στο καταστατικό. Όσον αφορά την ονομαστική αξία της μετοχής οι συντάκτες του καταστατικού είναι ελεύθεροι για τον προσδιορισμό της, πρέπει όμως να κινηθούν μέσα στα ανώτατα και κατώτατα όρια που ορίζει ο νόμος.

Ο νόμος ορίζει ότι η ανώτατη αξία της μετοχής δεν μπορεί να είναι ανώτερη των 88€ ούτε κατώτερη από 0,30€.

2.3.4.1 Κατηγορίες μετοχών

Ανώνυμες μετοχές και ονομαστικές. Οι περισσότερες ανώνυμες εταιρείες έχουν τις μετοχές τους ανώνυμες στον κομιστή, δηλαδή, χωρίς να αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου πάνω σ' αυτές. Η μεταβίβαση της ανώνυμης μετοχής γίνεται με απλή παράδοση του τίτλου και σχετική συμφωνία των μερών, χωρίς έγγραφο συμφωνητικό.

Η μεταβίβαση των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μετοχών γίνεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό θεωρούμενο από τη Δ.Ο.Υ.

Ορισμένες ανώνυμες εταιρείες έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές. Κύριος της ονομαστικής μετοχής έναντι της ανώνυμης εταιρείας αλλά και κάθε τρίτου θεωρείται ο αναγραφόμενος ως μέτοχος στο βιβλίο μετόχων. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με εγγραφή στο παραπάνω βιβλίο και έκδοση νέου τίτλου στο όνομα του νέου μετόχου ή σημείωση στον παλιό τίτλο του ονόματος και λοιπών στοιχείων τόσο του παλιού όσο και του νέου μετόχου.

*4 Γνώμη του εθνικού συμβουλίου λογιστικής ΕΛ/ΛΣ 1974/1993 Γνωμ.148

Μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες

Η εταιρεία που έχει τις μετοχές της ονομαστικές, μπορεί να τις μετατρέψει με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ή της γενικής συνελεύσεως σε ανώνυμες. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις περιπτώσεις που οι μετοχές Α.Ε. παραμένουν για ορισμένο χρονικό διάστημα υποχρεωτικά ονομαστικές με διάταξη νόμου και μετατρέπονται σε ανώνυμες μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού. Όλες οι ημεδαπές Α.Ε., που τα κεφάλαιά τους με τα πάσης φύσεως αποθεματικά είναι επενδυμένα σε ακίνητα κατά ποσοστό 60% και άνω, οφείλουν να έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές.

Κοινές και προνομιούχες μετοχές

Κοινές καλούνται οι μετοχές για τις οποίες δεν ορίζεται κανένα προνόμιο και προνομιούχες εκείνες που έχουν κάποιο προνόμιο. Το προνόμιο μπορεί να αφορά:

- α) Στην απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, του πρώτου μερίσματος, ποσοστού 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.
- β) Στην προνομιακή απόδοση του μετοχικού κεφαλαίου, που κατέβαλαν οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών, από το προϊόν της εκκαθαρίσεως.
- γ) Στην προνομιακή καταβολή μερισμάτων υπέρ των προνομιούχων μετοχών και για τις προηγούμενες εταιρικές χρήσεις, κατά τις οποίες δεν έγινε διανομή μερίσματος
- δ) Στο δικαίωμα απολήψεως ορισμένου τόκου, αν δεν υπάρχουν καθόλου ή δεν υπάρχουν επαρκή κέρδη. Στην περίπτωση αυτή οι προνομιούχες μετοχές είναι χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Όλες οι προνομιούχες μετοχές πρέπει να αναγράφουν την ένδειξη

“προνομιούχος μετοχή μετά ψήφου» ή «προνομιούχος μετοχή άνευ ψήφου” ανάλογα με το είδος αυτών.

Μετοχές επικαρπίας

Κατά την απόσβεση του μετοχικού της εταιρείας παραλαμβάνονται οι μετοχές (που εξοφλείται η ονομαστική τους αξία) από τους μετόχους και αντικαθιστούνται με άλλους τίτλους καλούνται μετοχές επικαρπίας. Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί οι μέτοχοι

των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεσθεί διατηρούν τα δικαιώματά τους με εξαίρεση το δικαίωμα της επιστροφής της εισφοράς τους και το δικαίωμα συμμετοχής στην διανομή του πρώτου μερίσματος, που εισπράττεται μόνο από τις μετοχές που δεν έχουν αποσβεσθεί. Είναι φανερό, λοιπόν, ότι με την από μετοχικού κεφαλαίου (όταν αυτή είναι τμηματική) δημιουργούνται δύο κατηγορίες μετόχων: Εκείνων που δεν έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές και διατηρούν πλήρη τα δικαιώματά τους και των λοιπών που έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές και τα δικαιώματά τους είναι περιορισμένα. Οι μετοχές των οποίων η αξία έχει αποσβεσθεί επιστρέφονται στην εταιρεία η οποία και προβαίνει στην ακύρωσή τους, ενώ ταυτόχρονα χορηγεί στους μετόχους αντίστοιχες μετοχές επικαρπίας. Όταν η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται εφάπαξ δεν είναι απαραίτητη η έκδοση μετοχών επικαρπίας αλλά αρκεί η κατάλληλη σφράγιση των παλαιών μετοχών.

2.3.4.2 Μεταβίβαση μετοχών

Οι μετοχές των Α.Ε. είναι ονομαστικές ή ανώνυμες και μεταβιβάζονται ως εξής:

Α) Η μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών γίνεται με εγγραφή σε ειδικό βιβλίο της εταιρείας, στο οποίο χρονολογείται και υπογράφεται από το μεταβιβάζοντα μέτοχο και αυτόν, που αποκτά τις μετοχές ή από τους πληρεξουσίους τους. Ύστερα από κάθε μεταβίβαση εκδίδεται νέα μετοχή ή σημειώνεται από την εταιρεία στην

υπάρχουσα μετοχή η μεταβίβαση και τα ονοματεπώνυμα με τις διευθύνσεις, το επάγγελμα και την εθνικότητα αυτού που μεταβίβασε και αυτού που απέκτησε τη μετοχή. Τα στοιχεία αυτά καταχωρούνται και σε ειδικό βιβλίο της εταιρίας. Για την εταιρία θεωρείται μέτοχος αυτός που είναι γραμμένος ειδικό βιβλίο της εταιρίας. Ανάμεσα στα μέρη, η μεταβίβαση είναι ανεξάρτητη από την καταχώριση στο βιβλίο και γίνεται μόνο όπως η μεταβίβαση των κινητών.

Η εγγραφή στο ειδικό βιβλίο της Α.Ε. σχετικά με τη μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών, αν δεν πληρεί τα στοιχεία που απαιτούνται από το νόμο, στα οποία περιλαμβάνεται και η υπογραφή του μετόχου που μεταβιβάζει, επάγεται ακυρότητα της εγγραφής και ανυπαρξία της μεταβίβασης απέναντι στην εταιρία, όχι, όμως, έλλειψη μεταβίβασης ανάμεσα στα μέρη ως προς τα οποία, η μεταβίβαση επέρχεται. Σε αυτόν που έγινε η μεταβίβαση δεν μπορεί ν' ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από τη μετοχή απέναντι στην εταιρία. Έγκυρα, όμως, μεταβιβάζει παραπέρα τις μετοχές προς τρίτο, ο οποίος με τη νομότυπη εγγραφή στο ειδικό βιβλίο της Α.Ε. καθίσταται δικαιούχος απέναντι σ' αυτή και η μεταγενέστερη αυτή εγγραφή δεν επηρεάζεται από την ακυρότητα που προηγήθηκε.

Β) Η μεταβίβαση των ανώνυμων μετοχών γίνεται όπως και κάθε κινητού πράγματος, δηλαδή με παράδοση της νομής της μετοχής από τον κύριο προς αυτόν που αποκτά και με συμφωνία μεταξύ τους για την μεταβίβαση της κυριότητας. *1.5.3.*

2.3.4.3 Ιδρυτικοί τίτλοι

Οι κάτοχοι των ιδρυτικών τίτλων Α.Ε. δεν είναι μέτοχοι, δικαιούνται να παρίστανται στις γενικές συνελεύσεις καινά συζητούν χωρίς όμως να έχουν δικαίωμα ψήφου. Οι Ιδρυτικοί τίτλοι είναι κοινοί και εξαιρετικοί.

Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Κατά την ίδρυση της εταιρίας μπορεί να συμφωνηθεί, εφόσον προβλεφτεί ρητά στο καταστατικό, ότι όλοι ή μερικοί από τους ιδρυτές θα πάρουν ως ανταμοιβή για καθορισμένες ενέργειές τους σχετικά με τη σύσταση της εταιρίας, αριθμό ιδρυτικών 25 τίτλων που δεν μπορούν να υπερβούν το 1/10 του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.

Οι τίτλοι αυτοί δεν έχουν ονομαστική αξία και δεν δίνουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και στη διαχείριση της εταιρίας, όπως και στην περιουσία μετά την εκκαθάριση.

Οι τίτλοι αυτοί δίνουν στους δικαιούχους αποκλειστικά δικαίωμα απόληψης το πολύ το 1/4 του τμήματος των καθαρών κερδών, το οποίο θα απομένει μετά τις αφαιρέσεις της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και του απαιτούμενου ποσού για διανομή πρώτου μερίσματος στους μετόχους.

Η εταιρία δικαιούται, 10 χρόνια μετά την έκδοση κοινών ιδρυτικών τίτλων, να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει, στην τιμή που ορίζεται στο καταστατικό, η οποία συνολικά για όλους τους τίτλους, δεν μπορεί ν' αποτελέσει ποσό μεγαλύτερο από αυτό που αντιστοιχεί στην κεφαλαιοποίηση προς 15% του κατά την τελευταία 3ετία πληρωθέντος στους ιδρυτικούς τίτλους μέσω ετήσιου μερίσματος.

Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

Είναι αυτοί που εκδίδονται κατά την ίδρυση ή για όσο διαρκεί η λειτουργία της εταιρείας σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος, ιδίως εισφορών που δεν είναι εύκολο να υπολογιστούν σε χρήμα. Για τους τίτλους αυτούς δικαιούται η εταιρεία να καθορίσει τους όρους συμμετοχής τους στα κέρδη και εξαγοράς, όχι, όμως, για διάρκεια, μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια της χρησιμοποίησης του αντικειμένου που εισφέρεται.

Κεφάλαιο 3

Συγχωνεύσεις-Εξαγορές Επιχειρήσεων

Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις είναι μορφές επιχειρησιακής στρατηγικής που σχετίζονται με φάσεις ανάπτυξης, ολοκλήρωσης και επέκτασης δραστηριοτήτων. Οι έννοιες αυτές, πολλές φορές συγχέονται.

Οι εξαγορές αφορούν στη μεταβίβαση του συνόλου ή πλειοψηφικού μέρους της ιδιοκτησίας μιας επιχείρησης (αγοραζόμενη) σε μια άλλη (αγοράζουσα), που καταβάλλει το αντίστοιχο αντίτιμο. Η μεταβίβαση γίνεται συνήθως με καταβολή μετρητών ή με αγορά-ανταλλαγή μετοχών, μέσω του Χρηματιστηρίου. Σε πολλές περιπτώσεις, ακόμα και η απόκτηση μειοψηφικού πακέτου μετοχών ή ανάλογου ποσοστού επί της συνολικής ιδιοκτησίας, μπορεί να εξασφαλίζει στην εξαγοράζουσα επιχείρηση ουσιαστικό έλεγχο, εάν με τη μεταβίβαση μπορεί να επηρεάσει κρίσιμες επιλογές της διοίκησης και της στρατηγικής της εξαγοραζόμενης, ή εάν τα λοιπά μερίδια ιδιοκτησίας αυτής της επιχείρησης είναι κατακερματισμένα.

Οι συγχωνεύσεις είναι οι πράξεις εκείνες κατά τις οποίες δύο ή περισσότερες εταιρείες συνενώνονται σε μία. Συμβαίνει όταν μια επιχείρηση αγοράζει μια άλλη και την απορροφά σε μια ενιαία επιχειρησιακή δομή, συνήθως διατηρώντας την αρχική εταιρική ταυτότητα της αγοράζουσας επιχείρησης.

3.1 Τρόποι Συγχώνευσης

Η συγχώνευση μπορεί να γίνει με τους εξής τρόπους*5 :

▲ Με σύσταση νέας εταιρείας. Είναι η πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες Α.Ε., οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν στη νέα Α.Ε. τη περιουσία τους και αποδίδουν στους μετόχους τους μετοχές εκδιδόμενες από τη νέα εταιρεία και, επιπλέον, ένα χρηματικό ποσό σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το κεφάλαιο της νέας εταιρείας θα αποτελείται από το άθροισμα των καθαρών θέσεων των συγχωνευομένων εταιρειών και ίσως και συμπληρωματικών εισφορών.

▲ Με απορρόφηση. Είναι η πράξη με την οποία μία ή περισσότερες Α.Ε. (απορροφούμενες), οι οποίες λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζουν σε μία άλλη Α.Ε. (απορροφούσα) το σύνολο της περιουσίας τους και αποδίδουν στους μετόχους τους μετοχές εκδιδόμενες από την απορροφούσα εταιρεία και, επιπλέον, ένα χρηματικό ποσό σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται.

▲ Με εξαγορά. Ο νόμος εξομοιώνει την εξαγορά επιχείρησης με τη συγχώνευση με απορρόφηση, δηλαδή μία ή περισσότερες Α.Ε. (εξαγοραζόμενες) μεταβιβάζουν, μετά από τη λύση τους, χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, σε άλλη Α.Ε. (εξαγοράζουσα) το σύνολο της περιουσίας τους. Η περίπτωση αυτή διαφέρει από τις άλλες δύο, διότι δεν χορηγούνται στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιρειών, ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή που έχασαν, μετοχές της εξαγοράζουσας αλλά χρήματα.

*5 Μιλτιάδη Κ. Λεοντάρη, «Ανώνυμες Εταιρείες», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2000 Νίκος Κ. Ροκάς, «Εμπορικές Εταιρείες», Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, 1996 Μιλτιάδη Κ. Λεοντάρη, «Μετατροπή-Συγχώνευση & Διάσπαση Εταιρειών», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2008

Με τη συγχώνευση επέρχεται συγκέντρωση που αποβλέπει σε διάφορους σκοπούς, όπως*6:

- ▲ Επίτευξη ανώτατου δυνατού βαθμού οικονομικότητας
- ▲ Εφαρμογή ανώτατου δυνατού βαθμού ορθολογικής οργάνωσης
- ▲ Συγκέντρωση μεγαλύτερου κεφαλαίου
- ▲ Εξυγίανση των επιχειρήσεων
- ▲ Κατάπαυση υφιστάμενου ανταγωνισμού μεταξύ ομοειδών επιχειρήσεων
- ▲ Εξάλειψη της παραγωγικής αναρχίας και την επιβολή ομοιόμορφης πολιτικής τιμών.

Οι εκκρεμείς δίκες της συγχωνευθείσας δεν διακόπτονται βιαίως, αλλά συνεχίζονται από τη διάδοχο εταιρεία, χωρίς καμία ειδικότερη διατύπωση.

3.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

3.2.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.

Οι περιπτώσεις συγχωνεύσεων προς δημιουργία προσωπικής εταιρείας που παρουσιάζονται στη πράξη είναι οι εξής :

Δύο ή περισσότερες προσωπικές εταιρείες σε προσωπική εταιρεία.

Μια ή περισσότερες ατομικές επιχειρήσεις με μια ή περισσότερες προσωπικές εταιρείες για τη δημιουργία προσωπικής εταιρείας.

Δύο ή περισσότερες ατομικές επιχειρήσεις σε προσωπική εταιρεία.

3.2.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η διαδικασία συγχωνεύσεως δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών και ατομικών επιχειρήσεων σε προσωπική εταιρεία είναι η ακόλουθη:

1. Απόφαση συγχώνευσης.

Για την εγκυρότητα της συγχωνεύσεως απαιτείται να προηγηθεί η λήψη ομόφωνης απόφασης των μελών κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες.

2. Σύμβαση συγχώνευσης.

Συντάσσεται έγγραφο σύμβασης συγχωνεύσεως των προσωπικών εταιρειών, το οποίο θα πρέπει να υπογράψουν όλοι οι εταίροι των συγχωνευόμενων εταιρειών και να υπογραφεί ενώπιον συμβολαιογράφου επειδή πρόκειται για σύμβαση μεταβιβάσεως ολόκληρης της περιουσίας. Στη σύμβαση συγχωνεύσεως θα περιλαμβάνεται και ολόκληρο το καταστατικό της νέας εταιρείας που προκύπτει από τη συγχώνευση ή το καταστατικό της απορροφούσας εταιρείας, μετά τη τροποποίηση του από την απορρόφηση των περιουσιακών στοιχείων της απορροφούμενης εταιρείας.

*6 Μιλτιάδη Κ. Λεοντάρη, «Προσωπικές Εταιρείες Ε.Π.Ε. Κοινοπραξίες», Εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2008B'

3. Πληρωμή ΦΣΚ 1% και εισφορών υπέρ Ταμείων Νομικών και Πρόνοιας Δικηγόρων.

Προσκόμιση δύο κυρωμένων αντίγραφων του συμβολαιογραφικού εγγράφου της συγχωνεύσεως στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της εκ συγχωνεύσεως εταιρείας ή της απορροφούσας εταιρείας και καταβολή του ΦΣΚ που αναλογεί.

Επιστροφή στην εταιρεία ενός αντιγράφου, το οποίο έχει βεβαιωθεί από τη Δ.Ο.Υ. για τη καταβολή του ΦΣΚ. Το συγκεκριμένο αντίγραφο προσκομίζεται στη συνέχεια στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων, το οποίο, επίσης, θεωρείται.

4. Επιμελητήριο.

Η συμβολαιογραφική πράξη συγχωνεύσεως θεωρείται από το αρμόδιο Επιμελητήριο για το δικαίωμα χρήσης της επωνυμίας.

5. Δημοσιότητα συγχωνεύσεως.

Για τη δημοσιότητα της συμβάσεως συγχωνεύσεως απαιτείται κατάθεση του θεωρημένου αντιγράφου της συμβάσεως συγχωνεύσεως (μετά του καταστατικού της νέας εταιρείας που προκύπτει από τη συγχώνευση ή την απορρόφηση) στο Πρωτοδικείο της έδρας αυτής και εγγραφή στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου*7. Από την ημερομηνία καταχωρήσεως στο Πρωτοδικείο η νέα εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα και επέρχονται τα αποτελέσματα της συγχωνεύσεως. Η προσωπική εταιρεία που συγχωνεύεται θεωρείται ότι λύεται την ημέρα της συγχωνεύσεως, χωρίς να γίνει το στάδιο της εκκαθάρισης. Η προσωπική εταιρεία υποχρεούται να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. δήλωση εισοδήματος, για τα εισοδήματα της τελευταίας διαχειριστικής περιόδου, εφόσον τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας και δήλωση οριστικής παύσεως εργασιών. Επιπλέον οφείλει να προσκομίσει τα βιβλία και τα στοιχεία της στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για ακύρωση. Η συγχωνευόμενη προσωπική εταιρεία μεταβιβάζει τα περιουσιακά της στοιχεία στη νέα εταιρεία ή την απορροφούσα σε αξίες, οι οποίες θα εκτιμηθούν από τους ίδιους τους εταίρους των συγχωνευόμενων εταιρειών και θα ελεγχθούν από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. Κάθε κέρδος ή ωφέλεια που προέρχεται από τη μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων (επωνυμία, σήμα, αέρας, προνόμια) της συγχωνευόμενης εταιρείας και εφόσον έχει ελεγχθεί από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20%.

*7 Οι συγχωνευόμενες προσωπικές εταιρείες, οι οποίες είναι εγγραμμένες στα βιβλία εταιρειών, των Πρωτοδικείων της έδρας της η κάθε μία, θα πρέπει να γνωστοποιήσουν τη μεταβολή στο Πρωτοδικείο για να καταχωρηθεί αυτή στα βιβλία εταιρειών αυτού.

3.3 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.

3.3.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.

Οι περιπτώσεις συγχωνεύσεων προς δημιουργία Ε.Π.Ε. που παρουσιάζονται στη πράξη είναι οι εξής : **1.** Συγχώνευση δύο ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε. **2.** Συγχώνευση δύο ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών σε Ε.Π.Ε. **3.** Συγχώνευση μιας ή περισσότερων ατομικών επιχειρήσεων και μιας ή περισσότερων προσωπικών εταιρειών σε Ε.Π.Ε. **4.** Συγχώνευση μιας ή περισσότερων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρείας σε Ε.Π.Ε. **5.** Συγχώνευση δύο ή περισσότερων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε. είτε με απορρόφηση από μια εταιρεία περιορισμένης ευθύνης άλλης ή άλλων εταιρειών περιορισμένης ευθύνης. Οι περιπτώσεις συγχωνεύσεως διάφορων τύπων επιχειρήσεων σε Ε.Π.Ε. προβλέπονται από τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 και των άρθρων 1-5 του Ν.2166/1993 και μπορούν να εφαρμοσθούν εφόσον υπάρχουν οι προϋποθέσεις που θέτουν τα συγκεκριμένα νομοθετήματα. Ενώ, η περίπτωση συγχώνευσης αποκλειστικά εταιρειών περιορισμένης ευθύνης ρυθμίζεται από τα άρθρα 54-55 του Ν. 3190/1955.

3.3.2 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Ε.Π.Ε.

Συγχώνευση εταιρειών περιορισμένης ευθύνης σε Ε.Π.Ε.

i. Λήψη απόφασης για συγχώνευση.

Κάθε Ε.Π.Ε. συγκαλεί τους εταίρους της σε συνέλευση για τη λήψη απόφασης περί συγχωνεύσεως της είτε με σύσταση νέας Ε.Π.Ε. είτε με απορρόφηση. Οι αποφάσεις των συνελεύσεων αυτών λαμβάνονται με τη πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων, που να εκπροσωπούν τα 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου. Η απόφαση της συνελεύσεως εξαρτάται από τις συμφωνίες και διαπραγματεύσεις των εταιρειών και από το εάν η συγχώνευση είναι συμφέρουσα. Εάν πρόκειται για συγχώνευση με σύσταση νέας Ε.Π.Ε., τότε οι εταίροι των συγχωνευόμενων εταιρειών πρέπει να εγκρίνουν τους όρους της συγχώνευσης που έχουν συμφωνηθεί και το καταστατικό της νέας Ε.Π.Ε. Εάν πρόκειται για απορρόφηση μιας Ε.Π.Ε. σε άλλη εταιρεία, τότε οι εταίροι της απορροφούμενης πρέπει να εγκρίνουν τη προτεινόμενη απορρόφηση και οι εταίροι της απορροφούσας την απορρόφηση της άλλης εταιρείας στην εταιρεία τους και επιπλέον την ανάλογη αύξηση του κεφαλαίου τους.

Αποτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων. Κάθε μια από τις συγχωνευόμενες εταιρείες υποβάλλει αίτηση ως προς την αρμόδια Νομαρχία για τη σύσταση της επιτροπής του άρθρου 9 του Κ.Ν 2190/1920 ώστε να εκτιμηθούν τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού των συγχωνευόμενων εταιρειών. Η εκτιμητική έκθεση της επιτροπής πρέπει να υπάρχει πριν από τη σύγκληση της συνελεύσεως και γι' αυτό το λόγο η αίτηση πρέπει να υποβληθεί σε χρόνο προγενέστερο. Η έκθεση της επιτροπής του άρθρου 9 θα περιληφθεί ολόκληρη στη συμβολαιογραφική πράξη συγχωνεύσεως. **iii.** Δημοσίευση αποφάσεων των συνελεύσεων. Κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες δημοσιεύουν μια περίληψη της απόφασεως της συνελεύσεως τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (μία φορά) και σε μία τουλάχιστον ημερήσια πολιτική εφημερίδα (δύο φορές). Η διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί εφόσον έχει περάσει χρονικό διάστημα δύο μηνών από τη τελευταία δημοσίευση και κανένας από τους δανειστές των συγχωνευόμενων εταιρειών δεν έχει διατυπώσει εγγράφως τυχόν αντιρρήσεις του. Σε περίπτωση που έχουν διατυπωθεί αντιρρήσεις από τους δανειστές, το δικαστήριο μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση εάν παρασχεθεί επαρκής ασφάλεια στους δανειστές αυτούς. **iv.** Υπογραφή συμβολαιογραφικής πράξης. Θα πρέπει να προσκομισθούν στο συμβολαιογράφο : 1) Κυρωμένα αντίγραφα πρακτικών των συνελεύσεων των συγχωνευόμενων εταιρειών που δέχονται τη συγχώνευση και της συνελεύσεως της απορροφούσας εταιρείας που δέχεται την απορρόφηση και την αύξηση κεφαλαίου της. 2) Τα φύλλα των εφημερίδων, στα οποία δημοσιεύθηκαν οι περιλήψεις των αποφάσεων των συνελεύσεων που δέχτηκαν τη συγχώνευση και οι εκτιμητικές εκθέσεις της επιτροπής του άρθρου 9. 3) Κάθε άλλο σχετικό έγγραφο, όπως τυχόν απόφαση δικαστηρίου που επιτρέπει τη συγχώνευση κλπ. Στο συμβολαιογραφικό έγγραφο συγχωνεύσεως περιλαμβάνεται ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού της νέας Ε.Π.Ε. ή της απορροφούσας Ε.Π.Ε., όπως αυτό θα έχει τροποποιηθεί. Το ύψος του κεφαλαίου της Ε.Π.Ε. που θα προκύψει από τη συγχώνευση πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον σε 18.000 ευρώ εάν η συγχώνευση γίνεται μόνο με τις διατάξεις του Ν. 3190/1955 και σε 146.735 ευρώ εάν γίνεται με εφαρμογή των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/1972 ή του Ν. 2166/1993. Οι διαχειριστές κάθε εταιρείας θα υπογράψουν το συμβολαιογραφικό έγγραφο ενώπιον συμβολαιογράφου. **v.** Θεώρηση συμβάσεως συγχωνεύσεως από Δ.Ο.Υ., Επιμελητήριο και Ταμείο Νομικών κλπ. Υποβολή δύο επικυρωμένων αντιγράφων της συμβάσεως συγχωνεύσεως στην οικεία Δ.Ο.Υ. για τη πληρωμή του Φ.Σ.Κ. εντός 15 ημερών από την υπογραφή της συμβολαιογραφικής πράξεως συγχωνεύσεως. Ο Φ.Σ.Κ. υπολογίζεται στο ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας που προκύπτει από τη συγχώνευση εφόσον έχουν αφαιρεθεί τα κεφάλαια των συγχωνευόμενων εταιρειών, όπως αυτά αναγράφονται στα καταστατικά τους. Το ένα, θεωρημένο από τη Δ.Ο.Υ., αντίγραφο καταστατικού επιστρέφεται στον ενδιαφερόμενο και στη συνέχεια προσκομίζεται διαδοχικά στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων για τη θεώρηση του. Τέλος, το ίδιο θεωρημένο αντίγραφο καταστατικού μαζί με ένα ακόμα κυρωμένο αντίγραφο, προσκομίζεται στο οικείο Επιμελητήριο για τη θεώρηση του ως προς το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου.

vi. Δημοσίευση της νέας Ε.Π.Ε. που προκύπτει από τη συγχώνευση.

Για τη δημοσιότητα της νέας Ε.Π.Ε. απαιτούνται δύο χωριστές ενέργειες:

A) Πρωτοδικείο. Καταχώρηση των συστηνόμενων Ε.Π.Ε. στο Μητρώο Ε.Π.Ε. του Πρωτοδικείου. Λόγω ότι δεν έχουν συσταθεί μέχρι σήμερα τα μητρώα αυτά γίνεται η υποβολή ενός καταστατικού της Ε.Π.Ε. στο Πρωτοδικείο για να καταχωρηθεί στα βιβλία εταιρειών αυτού.

B) Εφημερίδα Κυβερνήσεως. Κάθε εταίρος ή διαχειριστής δημοσιεύει στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ανακοίνωση για τη καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Ε.Π.Ε. Επειδή μέχρι σήμερα δεν έχει υλοποιηθεί ο θεσμός του Μητρώου Ε.Π.Ε. ανακοινώνεται η σύσταση της εταιρείας μαζί με ένα παράβολο από τη Δ.Ο.Υ. στην αρμόδια υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.

vii. Δημοσίευση της ή των συγχωνευόμενων Ε.Π.Ε.

Κάθε συγχωνευόμενη ή απορροφούμενη Ε.Π.Ε. πρέπει να προβεί στις εξής ενέργειες:

A) Υποβολή στο αρμόδιο Πρωτοδικείο ενός κυριωμένου αντιγράφου του συμβολαίου συγχωνεύσεως για τη γνωστοποίηση της μεταβολής της και καταχώρηση στα βιβλία εταιρειών.

B) Δημοσίευση της σχετικής ανακοίνωσης περί λύσεως της στο τεύχος Λ.Ε. και Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

viii. Προσωπικότητα της νέας Ε.Π.Ε.

Η νέα Ε.Π.Ε., που προκύπτει από τη συγχώνευση, αποκτά νομική προσωπικότητα και υποκαθίσταται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευθεισών εταιρειών αφού έχει πραγματοποιηθεί η δημοσίευση της στο Πρωτοδικείο και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Εάν πρόκειται για

συγχώνευση με απορρόφηση, τότε η απορροφούσα Ε.Π.Ε. παραμένει αναλλοίωτη ως νομική προσωπικότητα και η πραγματοποίηση των άνω δημοσιεύσεων έχει σημασία μόνο για την απορροφούμενη, που από τη στιγμή αυτή παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο. Οι εκκρεμείς δίκες των συγχωνευόμενων εταιρειών συνεχίζονται από τη νέα Ε.Π.Ε. που προέκυψε από τη συγχώνευση ή από την εταιρεία που απορρόφησε άλλη ή άλλες Ε.Π.Ε.

ix. Δήλωσεις μεταβολών στη Δ.Ο.Υ.

Η νέα Ε.Π.Ε. που προκύπτει από τη συγχώνευση οφείλει να υποβάλλει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. δήλωση έναρξης εργασιών, ενώ η απορροφούσα Ε.Π.Ε. δήλωση μεταβολής για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου της εντός 30 ημερών. Οι συγχωνευόμενες ή απορροφούμενες Ε.Π.Ε. οφείλουν να υποβάλουν δήλωση οριστικής παύσεως εργασιών εντός 30 ημερών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχωνεύσεως.

x. Λογιστική της συγχωνεύσεως.

Και στις δύο περιπτώσεις συγχωνεύσεως Ε.Π.Ε. οι συγχωνευόμενες ή απορροφούμενες εταιρείες λύνονται χωρίς να πραγματοποιηθεί εκκαθάριση και τα περιουσιακά τους στοιχεία περιέρχονται στη νέα Ε.Π.Ε. που συστήνεται ή μεταβιβάζονται στην Ε.Π.Ε. που τις απορροφά.

3.4 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ Α.Ε.

3.4.1 ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΩΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ Α.Ε.

Οι περιπτώσεις συγχωνεύσεως επιχειρήσεων σε Α.Ε. που παρουσιάζονται στη πράξη είναι οι εξής :

1. Συγχώνευση δύο ή περισσότερων ανώνυμων εταιρειών είτε με σύσταση νέας Α.Ε. είτε με απορρόφηση από λειτουργούσα Α.Ε. άλλης ή άλλων ανώνυμων εταιρειών.
2. Συγχώνευση μιας ή περισσότερων ανωνύμων εταιρειών με μια ή περισσότερες επιχειρήσεις άλλου νομικού τύπου (ατομικές, προσωπικές εταιρείες, Ε.Π.Ε. κλπ).
3. Συγχώνευση δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων (ατομικών, προσωπικών εταιριών, Ε.Π.Ε. κλπ) ανάμεσα στις οποίες δεν περιλαμβάνεται ανώνυμη εταιρεία, με σκοπό τη δημιουργία νέας ανώνυμης εταιρείας. Σε περίπτωση που συγχωνεύονται δύο ή περισσότερες Α.Ε. σε Α.Ε. εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 68-80 του Κ.Ν. 2190/1920, ενώ όταν συγχωνεύονται επιχειρήσεις διάφορων νομικών τύπων σε Α.Ε. εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 4 του Κ.Ν.2190/1920 και μπορεί επιπλέον οι διατάξεις των Ν.Δ. 1297/1972 και Ν. 2166/1993.

3.4.2 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΔΥΟ Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΩΝ Α.Ε. ΜΕ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ

Η διαδικασία που απαιτείται για τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση είναι η εξής :

1. Κατάρτιση Σχεδίου Συμβάσεως και Δημοσιότητα αυτού. Τα διοικητικά Συμβούλια της απορροφούσας και της ή των απορροφούμενων εταιρειών συνεδριάζουν και οργανώνουν έγγραφο σχέδιο συμβάσεως συγχωνεύσεως με απορρόφηση. Το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία : **Α)** Την ειδικότερη μορφή, την επωνυμία, την έδρα και τον αριθμό μητρώου των εταιρειών που συγχωνεύονται. **Β)** Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών καθώς και το ύψος του χρηματικού ποσού μετρητών που θα αποδοθούν κατά τη διάρκεια της συγχωνεύσεως. **Γ)** Τις διατυπώσεις παραδόσεως των νέων μετοχών που εκδίδει η απορροφούσα εταιρεία. **Δ)** Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της ή των απορροφούμενων εταιρειών, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό. **Ε)** Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών θεωρούνται ότι γίνονται για λογαριασμό της απορροφούσας εταιρείας, και τη τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της συγχώνευσης. **ΣΤ)** Τα δικαιώματα που εξασφαλίζει η απορροφούσα εταιρεία στους μετόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα στην ή στις απορροφούμενες εταιρείες, καθώς και στους μετόχους άλλων τίτλων ,πλην μετοχών. **Ζ)** Τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στους τακτικούς ελεγκτές των συγχωνευόμενων εταιρειών. Το σχέδιο υποβάλλεται για δημοσιότητα, από κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από την ημερομηνία συνεδρίασεως της γενικής συνελεύσεως των μετοχών που καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό.

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει : **1.** Υποβολή του σχεδίου στις οικείες Νομαρχίες και στη Διεύθυνση Α.Ε. του Υπουργείου Εμπορίου για καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. **2.** Δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετικής ανακοίνωσης. **3.** Δημοσίευση περίληψης του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως σε μια ημερήσια

οικονομική εφημερίδα μέσα σε 10 ημέρες από την ολοκλήρωση των άνω δημοσιεύσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες καταρτίζει λεπτομερή έκθεση στην οποία επεξηγεί και δικαιολογεί από νομική και οικονομική άποψη, το σχέδιο συμβάσεως συγχωνεύσεως. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στη Γενική Συνέλευση και μαζί με τα σχέδιο συμβάσεως συγχωνεύσεως υποβάλλεται στις Υπηρεσίες Εμπορίου Νομαρχιών ή του Υπουργείου Εμπορίου για να καταχωρηθεί στο Μητρώο Α.Ε.

2. Εκτίμηση των Περιουσιακών Στοιχείων των Συγχωνευόμενων Εταιρειών. Οι συγχωνευόμενες εταιρείες υποβάλλουν αίτηση (συνοδευόμενη από πρόσφατους ισολογισμούς και αναλυτικά ισοζύγια των Ιβάθμιων λογ/σμών) στο Υπουργείο Εμπορίου ή στις Νομαρχίες που υπάγονται οι συγχωνευόμενες εταιρείες. Εάν όλες οι συγχωνευόμενες Α.Ε. υπάγονται στη ίδια Νομαρχία, η αίτηση υποβάλλεται στη συγκεκριμένη Νομαρχία, η οποία θα συγκροτήσει και την Επιτροπή. Εάν οι συγχωνευόμενες εταιρείες υπάγονται σε διαφορετικές Νομαρχίες, τότε η αίτηση υποβάλλεται κατευθείαν στη Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως του Υπουργείου, που συγκροτεί και την Επιτροπή. Στην έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων πρέπει να περιλαμβάνεται : **α)** Η αξία της εισφερόμενης εταιρικής περιουσίας στο σύνολο της για τη μεταβολή του κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρείας. **β)** Η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν για το καθορισμό της προτεινόμενης σχέσης ανταλλαγής των μετοχών. **γ)** Δήλωση για το εάν η μέθοδος ή οι μέθοδοι που υιοθετήθηκαν είναι κατάλληλες για την ή τις συγκεκριμένες περιπτώσεις, τις αξίες που προέκυψαν από την εφαρμογή κάθε μεθόδου και γνώμη για τη βαρύτητα που αποδόθηκε σε ορισμένες μεθόδους για τον προσδιορισμό των αξιών αυτών, καθώς και περιγραφή σε περίπτωση δυσκολιών που προέκυψαν κατά την εκτίμηση. Επιπλέον, υποβάλλονται στο Μητρώο Α.Ε. το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως, αντίγραφα Εκθέσεων των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών στις οποίες αιτιολογείται από νομική και οικονομική άποψη τα Σ.Σ.Σ. και Πρακτικά συνεδριάσεων των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών στις οποίες εγκρίθηκαν το Σ.Σ.Σ. και οι άνω εκθέσεις. Ο νόμος επιβάλλει τη δημοσιότητα της ενάρξεως της διαδικασίας συγχωνεύσεως για ενημέρωση και περιφρούρηση των συμφερόντων των μετόχων, των πιστωτών και του ευρύτερου κοινού.

3. Εξασφάλιση Πιστωτών. Οι πιστωτές των συγχωνευόμενων εταιρειών, μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών καθιστά απαραίτητη τη προστασία αυτή. Έπειτα από αίτηση των συγχωνευόμενων εταιρειών στο αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών.

4. Έγκριση της Συμβάσεως Συγχωνεύσεως από τις Γενικές Συνελεύσεις των Συγχωνευόμενων Εταιρειών. Κάθε μία από τις συγχωνευόμενες εταιρείες πραγματοποιούν γενική συνέλευση για την έγκριση του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως και του νέου καταστατικού της απορροφούσας εταιρείας εφόσον έχει παρέλθει ένας μήνας από τη δημοσίευση του σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για τη συγχώνευση τελεί υπό την έγκριση της ή των κατ' ιδίαν κατηγοριών μετοχών, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από τη συγχώνευση.

5. Υπογραφή Συμβολαιογραφικής Πράξεως. Μετά τη πραγματοποίηση των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευόμενων εταιρειών, υπογράφεται από εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους ή από όλα τα μέλη των Δ. Συμβουλίων των συγχωνευόμενων εταιρειών η οριστική σύμβαση συγχωνεύσεως ενώπιον συμβολαιογράφου. Στο συμβόλαιο της συμβάσεως συγχωνεύσεως, που παραμένει στο αρχείο του συμβολαιογράφου, επισυνάπτονται τα εξής : **α.** Κυρωμένα αντίγραφα των πρακτικών των γενικών συνελεύσεων των συγχωνευόμενων εταιρειών, στις οποίες εγκρίθηκε η συγχώνευση και το καταστατικό της απορροφούσας. **β.** Υπογεγραμμένο αντίγραφο του Σχεδίου Συμβάσεως Συγχωνεύσεως από τα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα των συγχωνευόμενων εταιρειών. **γ.** Ένα Φ.Ε.Κ., στο οποίο δημοσιεύθηκε η ανακοίνωση για τη καταχώρηση του Σχεδίου Συμβάσεως Συγχωνεύσεως και ένα φύλλο της ημερήσιας εφημερίδας στο οποίο δημοσιεύθηκε περίληψη του Σ.Σ.Σ. **δ.** Υπεύθυνη δήλωση ότι δεν υπήρξαν αντιρρήσεις από τους πιστωτές και υπογεγραμμένοι από τους εκπροσώπους των Δ. Συμβουλίων. **ε.** Αντίγραφο της Εκθέσεως της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. **στ.** Κυρωμένα αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων των συγχωνευόμενων εταιρειών, στις οποίες εξουσιοδοτήθηκαν τα πρόσωπα που θα υπογράψουν ενώπιον συμβολαιογράφου τη σύμβαση συγχωνεύσεως..

6. Έγκριση Συγχωνεύσεως από το Υπουργείο Εμπορίου. Αντίγραφα του συμβολαίου συγχωνεύσεως υποβάλλονται, κατά περίπτωση, στο Υπουργείο Εμπορίου και στις Νομαρχίες, που υπάγονται οι συγχωνευόμενες εταιρείες. Τον έλεγχο, τις πιθανόν διορθώσεις και την έγκριση της συγχωνεύσεως θα ενεργήσει η αρμόδια Νομαρχία της απορροφούσας εταιρείας. Αν η απορροφούσα εταιρεία υπάγεται στο Υπουργείο Εμπορίου, τότε την έγκριση θα τη δώσει η Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως του Υπουργείου αυτού.

7. Δημοσιότητα Συγχωνεύσεως. Η δημοσιότητα περιλαμβάνει : **i.** Καταχώρηση, στο Μητρώο Α.Ε. της αρμόδιας Νομαρχίας ή του Υπουργείου Εμπορίου, της διοικητικής αποφάσεως που εγκρίνει τη συγχώνευση, των αντιγράφων των πρακτικών γενικών συνελεύσεων που εγκρίναν τη συγχώνευση και του αντιγράφου της συμβάσεως συγχωνεύσεως. **ii.** Σύνταξη και αποστολή της ανακοίνωσης περί συγχωνεύσεως από την Εποπτεύουσα Αρχή στο Εθνικό Τυπογραφείο και δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.).

Από την ημερομηνία της άνω καταχωρήσεως στο Μητρώο Α.Ε. επέρχονται για τις συγχωνευόμενες εταιρείες τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- α.** Οι απορροφούμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.
- β.** Η απορροφούσα εταιρεία υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της ή των απορροφούμενων εταιρειών
- γ.** Οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας.

3.4.3 ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε. ΠΟΥ ΚΑΤΕΧΕΙ ΤΟ 100% ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ

Η απορρόφηση Α.Ε. από άλλη Α.Ε. που κατέχει το 100% των μετοχών της υπόκειται στις διατάξεις των άρθρων 69-77, με εξαίρεση τις διατάξεις των άρθρων 69 § 2 περιπτώσεις β', γ' και δ', 69 § 4, 71,73 § 1 περιπτώσεις δ' και ε', 75 §1 περίπτωση β' και 76.

Πρόκειται για συγχώνευση με απορρόφηση, αφού η απορροφούμενη εταιρεία μεταβιβάζει το σύνολο της περιουσίας της στην απορροφούσα και λύεται χωρίς να ακολουθεί στάδιο εκκαθαρίσεως.

Η διαδικασία που εφαρμόζεται είναι αυτή που προβλέπεται και για τη περίπτωση συγχώνευσης Α.Ε. με κάποιες εξαιρέσεις. Έτσι :

1. Στο Σ.Σ.Σ. δεν περιέχονται τα στοιχεία για τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών, για τις διατυπώσεις παραδόσεως των νέων μετοχών της απορροφούσας στους μετόχους της απορροφούμενης και για την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές αυτές παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας. Όλα αυτά τα στοιχεία παραλείπονται γιατί με την επερχόμενη συγχώνευση, η απορροφούσα εταιρεία δεν αυξάνει το κεφάλαιο της και άρα δεν εκδίδει νέες μετοχές.

2. Τα Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών δεν χρειάζεται να συντάξουν την προβλεπόμενη έκθεση, όπου δικαιολογείται από νομική και οικονομική άποψη η συγχώνευση και ειδικά η σχέση ανταλλαγής μετοχών.

3. Δεν γίνεται εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιρειών. Μόνο σε περίπτωση που εφαρμόζονται οι ευεργετικές διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 είναι αναγκαία η εκτίμηση της περιουσίας των περιουσιακών στοιχείων.

4. Οι μέτοχοι της απορροφούμενης εταιρείας δεν γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας εφόσον οι μετοχές της πρώτης εταιρείας ανήκουν ήδη κατά κυριότητα στους μετόχους της δεύτερης.

5. Τα μέλη του Δ.Σ. της απορροφούμενης εταιρείας και η Επιτροπή Εμπειρογνομόνων δεν έχει ευθύνη έναντι των μετόχων της απορροφούμενης και τρίτων.

Μπορεί να παραληφθεί η απόφαση της γενικής συνελεύσεως για έγκριση του Σ.Σ.Σ. εφόσον : **A)** Η δημοσιότητα του Σ.Σ.Σ. πραγματοποιείται, από κάθε μια από τις συγχωνευόμενες εταιρείες, ένα μήνα πριν την έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξεως της απορροφήσεως. **B)** Όλοι οι μέτοχοι της απορροφούσας εταιρείας έχουν το δικαίωμα, ένα μήνα πριν τη έναρξη των αποτελεσμάτων της πράξεως της απορροφήσεως να λάβουν γνώση του Σ.Σ.Σ., των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και της εκθέσεως διαχειρίσεως του Δ.Σ. των τριών τελευταίων ετών.

3.4.4 ΕΞΑΓΟΡΑ Α.Ε. ΑΠΟ ΑΛΛΗ Α.Ε.

Στην εξαγορά Α.Ε. από άλλη Α.Ε. εφαρμόζονται, κατάλληλα προσαρμοσμένες, οι διατάξεις των άρθρων 69-77 του Κ.Ν. 2190/1920, που ρυθμίζουν τη συγχώνευση με απορρόφηση. Έτσι :

1. Στο Σ.Σ.Σ. **α)** δεν θα αναφέρεται η σχέση ανταλλαγής των μετοχών, αλλά η τιμή στην οποία εξαγοράζονται οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρείας. **β)** δεν θα καθορίζεται η διαδικασία και οι διατυπώσεις ανταλλαγής των παλαιών με νέες μετοχές, αλλά θα αναφέρεται μόνο ότι οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρείας παραδίδονται από τους κατόχους τους στην εξαγοράζουσα και ακυρώνονται. **γ)** δεν περιληφθεί ο ειδικός όρος για την ημερομηνία από την οποία οι νέες μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους των συγχωνευόμενων εταιρειών, παρέχουν δικαίωμα στα κέρδη της απορροφούσας εταιρείας.

2. Στην Έκθεση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων πρέπει να αναφέρεται εάν το αντίτιμο για την εξαγορά των μετοχών που έχει συμφωνηθεί είναι δίκαιο και λογικό.

3. Για την εφαρμογή της εξαγοράς απαιτείται η έγκριση της γενικής συνελεύσεως των μετοχών κάθε μιας από τις μετέχουσες στην εξαγορά εταιρείες.

Ιδιαίτερα Χαρακτηριστικά της Εξαγοράς:

- Στην εξαγορά Α.Ε. (εξαγοραζόμενης) από άλλη Α.Ε. (εξαγοράζουσα) δεν υπάρχει αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της δεύτερης (εξαγοράζουσας).
- Η εξαγοράζουσα δεν εκδίδει νέες μετοχές αφού δε συντελείται αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.
- Οι μέτοχοι της ή των εξαγοραζόμενων εταιρειών δε γίνονται μέτοχοι της εξαγοράζουσας γιατί με την τελείωση της εξαγοράς, παραδίδουν τις μετοχές τους προς ακύρωση και λαμβάνουν το συμφωνηθέν αντίτιμο χωρίς να δημιουργείται καμία νέα σχέση με την εξαγοράζουσα.
- Οι μετοχές της εξαγοραζόμενης εταιρείας ακυρώνονται και οι μέτοχοι της λαμβάνουν χρήματα των μετοχών τους που χάνουν.

3.4.5 ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΜΕ ΣΥΣΤΑΣΗ ΝΕΑΣ Α.Ε.

Κατά τη ρητή διάταξη της § 1 του άρθρου 80 του Κ.Ν. 2190/1920, η διαδικασία, που προβλέπεται από τα άρθρα 69-77 του Κ.Ν. 2190/1920 για τη συγχώνευση Α.Ε. με απορρόφηση, εφαρμόζεται και στη συγχώνευση Α.Ε. με σύσταση νέας Α.Ε.

Όταν μεταξύ των συγχωνευόμενων εταιρειών υπάρχει Α.Ε. αλλά και επιχειρήσεις οποιασδήποτε άλλης νομικής μορφής εφαρμόζεται η διαδικασία που στηρίζεται στις διατάξεις των § 1 και 2 του άρθρου 4 του Κ.Ν. 2190/1920 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972 ή των άρθρων 1-5 του Ν. 2166/1993.

Η διαδικασία συγχωνεύσεως δύο Α.Ε. με σύσταση νέας Α.Ε. είναι η εξής:

1. Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως.

Τα Διοικητικά Συμβούλια των συγχωνευόμενων εταιρειών εγκρίνουν την έναρξη των επίσημων διαπραγματεύσεων, εξουσιοδοτώντας τα πρόσωπα που θα κάνουν τις διαπραγματεύσεις και θα συντάξουν το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως.

Εφόσον συνταχθεί το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως, υπογράφεται από τα εξουσιοδοτημένα μέλη ή από όλα τα μέλη του κάθε Διοικητικού Συμβουλίου.

2. Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου επί της Συγχωνεύσεως.

Παράλληλα με τη σύνταξη του Σ.Σ.Σ., το Διοικητικό Συμβούλιο κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες επιχειρήσεις οφείλει να καταρτίσει λεπτομερή έκθεση, στη οποία θα επεξηγεί και θα δικαιολογεί από νομική και οικονομική άποψη το Σ.Σ.Σ. και τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών των συγχωνευόμενων εταιρειών.

3. Έγκριση Σχεδίου Συμβάσεως Συγχωνεύσεως και Εκθέσεως από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Το Σ.Σ.Σ. και η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν είναι έτοιμα, θα υποβληθούν στα διοικητικά συμβούλια των εταιρειών που συγχωνεύονται για να εγκριθούν σε ειδικές συνεδριάσεις τους.

4. Μητρώο Α.Ε. και Δημοσίευση.

Το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως και η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε. Επιπλέον, το Σ.Σ.Σ. Δημοσιεύεται με μορφή περίληψης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

5. Υποβολή δικαιολογητικών συγχωνεύσεως στην Εποπτεύουσα Αρχή. Συγκρότηση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων. Δημοσιότητα συγχωνεύσεως.

Οι συγχωνευόμενες εταιρείες υποβάλλουν κοινή αίτηση στην αρμόδια Νομαρχία (ή στο Υπουργείο Εμπορίου) για τη σύσταση Επιτροπής Εμπειρογνομόνων που θα εκτιμήσουν τα περιουσιακά στοιχεία των συγχωνευόμενων εταιρειών.

Επιπλέον, υποβάλλονται στο Μητρώο Α.Ε. το Σχέδιο Συμβάσεως Συγχωνεύσεως, αντίγραφα Εκθέσεων των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών στις οποίες αιτιολογείται από νομική και οικονομική άποψη τα Σ.Σ.Σ. και Πρακτικά συνεδριάσεων των Δ.Σ. των συγχωνευόμενων εταιρειών στις οποίες εγκρίθηκαν το Σ.Σ.Σ. και οι άνω εκθέσεις.

Ο νόμος επιβάλλει τη δημοσιότητα της ενάρξεως της διαδικασίας συγχωνεύσεως για ενημέρωση και περιφρούρηση των συμφερόντων των μετόχων, των πιστωτών και του ευρύτερου κοινού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα.

6. Εξασφάλιση Πιστωτών.

Οι πιστωτές των συγχωνευόμενων εταιρειών, μέσα σε ένα μήνα από τη δημοσίευση του σχεδίου συμβάσεως συγχωνεύσεως, έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν να λάβουν επαρκείς εγγυήσεις αν η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών καθιστά απαραίτητη τη προστασία αυτή.

Έπειτα από αίτηση των συγχωνευόμενων εταιρειών στο αρμόδιο δικαστήριο, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση παρά τις αντιρρήσεις των πιστωτών.

7. Διοικητική Έγκριση και Αποτελέσματα Συγχωνεύσεως.

Μετά τη καταχώρηση του Σ.Σ.Σ. και των άλλων δικαιολογητικών στο Μητρώο Α.Ε. καθώς και τη συγκρότηση της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων ακολουθούν οι παρακάτω ενέργειες :

- Εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των συγχωνευόμενων εταιρειών από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων και σύνταξη σχετικής εκθέσεως από αυτήν, η οποία κοινοποιείται και στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις.
- Παράλληλα τρέχουν οι προθεσμίες για τη παροχή εγγυήσεων στους πιστωτές των συγχωνευόμενων εταιρειών (ένας μήνας από τη δημοσίευση σε μια οικονομική εφημερίδα περίληψης του Σ.Σ.Σ.) και για την ενημέρωση των μετόχων (ένας μήνας πριν από τη γενική συνέλευση που θα εγκρίνει τη σύμβαση συγχωνεύσεως).
- Έγκριση συμβάσεως συγχωνεύσεως από τη γενική συνέλευση των μετόχων κάθε μιας από τις συγχωνευόμενες εταιρείες.
- Υπογραφή συμβολαιογραφικής πράξεως.
- Έγκριση της συγχωνεύσεως, η οποία γίνεται με έκδοση διοικητικής απόφασης από την Εποπτεύουσα Αρχή (αρμόδια Νομαρχία ή Διεύθυνση Α.Ε. του Υπουργείου Εμπορίου ή της οικείας Περιφέρειας). Η απόφαση εγκρίσεως της συμβάσεως συγχωνεύσεως και του καταστατικού της νέας Α.Ε. καταχωρείται στο Μητρώο Α.Ε., ενώ σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται στην

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αποτελέσματα Συγχωνεύσεως :

Τα αποτελέσματα της συγχωνεύσεως επέρχονται από την ημερομηνία που θα καταχωρηθούν τα άνω στο Μητρώο Α.Ε. και είναι τα εξής :

- Η νέα Α.Ε. υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων εταιρειών
- Οι μέτοχοι των συγχωνευόμενων εταιρειών γίνονται μέτοχοι της νέας Α.Ε.
- Οι συγχωνευόμενες εταιρείες παύουν να υπάρχουν.
- Οι εκκρεμείς δίκες, που είχαν οι συγχωνευθείσες εταιρείες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τη νέα Α.Ε.

Κεφάλαιο 4

Υπεραξία

4.1 Η υπεραξία γενικά

Η υπεραξία μιας επιχείρησης είναι η διαφορά μεταξύ της συμφωνημένης τιμής πώλησης και της λογιστικής αξίας όπως προκύπτει από τα βιβλία της. Η υπεραξία αυτή μπορεί να προκύπτει από την υποτίμηση ή υπερτίμηση στοιχείων των απαιτήσεων ή υποχρεώσεων της ή στη φήμη και πελατεία που έχει αποκτήσει από τη δραστηριότητά της.

Ο συντελεστής φόρου υπεραξίας (σε περίπτωση πώλησης, μεταβίβασης, κτλ) είναι 20%, με εξαίρεση τις περιπτώσεις:

- ▲ μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης ή μερίδιο προσωπικής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από δικαιούχο με πρώτο βαθμό συγγένειας από επαχθή αίτια, όπου ο φόρος υπεραξίας είναι 5%,
- ▲ μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης ή μερίδιο προσωπικής εταιρείας ή μεριδίων εταιρείας περιορισμένης ευθύνης από δικαιούχο με δεύτερο βαθμό συγγένειας από επαχθή αίτια, όπου ο φόρος υπεραξίας είναι 10%.
- ▲ μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης ή μερίδιο προσωπικής εταιρείας από δικαιούχο με πρώτο βαθμό συγγένειας λόγω συνταξιοδότησης όπου δεν επιβάλλεται φόρος υπεραξίας,
- ▲ μεταβιβάσεις μετοχών ανωνύμων εταιριών μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών οφείλεται φόρος με συντελεστή 5% επί της πραγματικής αξίας πώλησης μετοχών.

Υπόχρεος για την απόδοση του φόρου υπεραξίας, σε περίπτωση μεταβιβάσεως εταιρικού μεριδίου είναι ο πωλητής. Ο φόρος καταβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της επιχείρησης εφάπαξ με δήλωση που υποβάλλεται από τον μεταβιβάζοντα το εταιρικό μερίδιο σε 3 αντίγραφα. Εάν η μεταβίβαση γίνεται με ιδιωτικό συμφωνητικό, πρέπει αυτό να συνοδεύεται από τη δήλωση υπεραξίας. Στο ιδιωτικό αυτό έγγραφο πρέπει απαραίτητως να αναγράφεται το κέρδος από τη μεταβίβαση του δικαιώματος ή του εταιρικού μεριδίου ή ολόκληρης της επιχείρησης. Σημειώνεται, ότι όταν ατομική επιχείρηση ή εταιρία διακόπτει τις εργασίες της και ιδρύεται στον ίδιο χώρο με το ίδιο αντικείμενο εργασιών και μέσα σε 6 μήνες το πολύ μία άλλη επιχείρηση (ατομική ή εταιρία), τότε εξετάζεται αν προκύπτει φόρος υπεραξίας. (λόγω της φήμης και της πελατείας που επωφελείται η νέα επιχείρηση). Σ' αυτήν την περίπτωση, φόρος υπεραξίας καταβάλλεται μόνο όταν συντελείται πραγματική μεταβίβαση με την καταβολή τιμήματος σύμφωνα με την ΠΟΛ. 11692-8-2011 και όχι απλά επειδή λειτουργούσε στον ίδιο χώρο επιχείρηση με το ίδιο αντικείμενο όπως ίσχυε. Η υπεραξία υπολογίζεται με βάση τα κέρδη χρήσης των τελευταίων 5 ετών της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης σε συνδυασμό με το επιτόκιο γραμματίων του Δημοσίου την τελευταία μέρα του έτους του προηγούμενου χρόνου από αυτόν που συντελείται η μεταβίβαση, την ράντα ανατοκισμού και την αποτίμηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης. Επί της υπεραξίας που προκύπτει επιβάλλεται φόρος.

4.2 Διακρίσεις υπεραξίας

Η υπεραξία της επιχείρησης μπορεί να εξετασθεί από πολλές πλευρές και να διακριθεί σε περισσότερες από μία κατηγορίες :

- I. Η υπεραξία δημιουργημένη από την ίδια την επιχείρηση
- II. Η αποκτώμενη υπεραξία άλλης επιχείρησης
- III. Η αρνητική υπεραξία
- IV. Η υπεραξία ανάλογα με την αιτία που την προκαλεί

- 1) Προσωπική
- 2) Προσκολλημένη
- 3) Φευγαλέα

4.3 Η έννοια του όρου υπεραξία σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ.

Σύμφωνα με το ΕΓΛΣ η υπεραξία της οικονομικής μονάδας στηρίζεται στην εκτίμηση για την ικανότητα της να πραγματοποιεί υψηλά κέρδη λόγω κυρίως της καλής φήμης, της εκτεταμένης πελατείας, της μεγάλης πίστωσης στην αγορά, της καλής οργανώσεως, της ιδιαίτερης της εξειδικεύσεως στην παραγωγή ορισμένων αγαθών, της καλής προοπτικής αναπτύξεως του κλάδου στον οποίο ανήκει των εξαιρετικών πλεονεκτημάτων της θέσης όπου είναι εγκατεστημένη, της υψηλής στάθμης των στελεχών που απασχολεί (επιστημονική κατάρτιση, εμπειρία) και του κύρους, δυναμισμού και αποτελεσματικότητας του διοικητικού και διευθυντικού μηχανισμού (Γκίνογλου & Ταχυνάκης, 2004).

Αναλογικά, ο Ν.2190/1920 ορίζει ότι υπεραξία μιας επιχείρησης δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης της οικονομικής μονάδος και είναι ίση με τη διαφορά μεταξύ του ολικού τμήματος αγοράς και της πραγματικής αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων.

Η υπεραξία παρακολουθείται στον λογαριασμό 16.00 του Ε.Γ.Λ.Σ. μόνο στην περίπτωση που υπάρχει εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης επιχείρησης, η οποία μετά από αυτή την πράξη παύει να υπάρχει ως νομικό πρόσωπο. Αντιθέτως σε περίπτωση αγοράς μετοχών μιας Α.Ε. ή εταιρικών μεριδίων σε περίπτωση μιας Ε.Π.Ε., όπου η εξαγοραζόμενη εταιρία εξακολουθεί να υφίσταται ως ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο με την μόνη διαφορά ότι η επιχείρηση «αλλάζει χέρια», η πιθανή υπεραξία που προκύπτει, από την πώληση σε μεγαλύτερη τιμή από την χρηματιστηριακή, παρακολουθείται στους αρμόδιους υπολογαριασμούς του 18 (συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις), μαζί με την αξία κτήσης τους.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από την φορολογική νομοθεσία και τον κωδ.Ν2190/1920, πρέπει να διακρίνουμε δυο είδη υπεραξίας, που προκύπτουν από την μετατροπή ή συγχώνευση (και μεταβίβαση) επιχειρήσεως:

- 1) Υπεραξία από μεταβολή των τιμών

Αναφέρεται στην διαφορά μεταξύ της πραγματικής καθαρής θέσεως της επιχείρησης και της λογιστικής καθαρής θέσεως της. Η υπεραξία αυτή προσδιορίζεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920 και στις περιπτώσεις συγχωνεύσεως ή μετατροπής που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του

Ν.Δ. 1297/1972, δεν υπόκειται σε φόρο εισοδήματος κατά το χρόνο συγχωνεύσεως ή μετατροπής, αλλά κατά το χρόνο διάλυσης της. Τα περιουσιακά στοιχεία της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης εταιρίας καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία της

απορροφούσας ή της από μετατροπή ή συγχώνευση προερχόμενης νέας εταιρίας, με την αξία που προσδιορίζεται από την επιτροπή του άρθρου 9 και η υπεραξία που προκύπτει εμφανίζεται απαραίτητως σε ειδικούς λογαριασμούς της συγχωνευούσης ή της νέας εταιρίας. Οι ειδικοί λογαριασμοί δεν είναι δυνατόν να είναι λογαριασμοί ουσίας, παρά μόνο ειδικό ζεύγος λογαριασμών τάξεως, που θα ενταχθεί στους λογαριασμούς του Ε.Γ.Λ.Σ.

2) Υπεραξία αποδοτικότητας (goodwill)

Ορίζεται ως η διαφορά μεταξύ της τρέχουσας (αγοραίας) αξίας της επιχειρήσεως και της πραγματικής καθαρής θέσεως που προσδιορίζεται από την επιτροπή του άρθρου 9, κωδ.Ν.2190/1920. Η υπεραξία αυτή από την ελληνική επιστήμη ονομάζεται «υπερπρόσοδος».

Στην ελληνική πρακτική έχουν επικρατήσει οι όροι:

- «αέρας», προφανώς γιατί δεν πρόκειται περί συγκεκριμένου υλικού περιουσιακού στοιχείου ή δικαιώματος, αλλά περί άυλου στοιχείου που συνιστά μια πραγματική κατάσταση και αντιπροσωπεύει κατ' ουσία, για τον αγοραστή, απλή ελπίδα.
- Φήμη και πελατεία, προφανώς γιατί η υπεραποδοτικότητα πηγάζει βασικώς από την ύπαρξη πολυπληθούς πελατείας και καλής φήμης της επιχειρήσεως στην αγορά. Τέτοια υπεραξία υπάρχει μόνο όταν πρόκειται περί επιχειρήσεως που λειτουργεί από ετών ευδοκίμως και αποδοτικώς, η δε μελλοντική της αποδοτικότητα προδιαγράφεται ανοδική. Τονίζεται ότι η ύπαρξη υπεραξίας εξαρτάται, κατά κύριο λόγο, από τις προοπτικές του μέλλοντος, δηλαδή από την προβλεπόμενη (εκτιμώμενη) μελλοντική αποδοτικότητα.

4.4 Μέθοδοι Εκτιμήσεως της Υπεραξίας της Επιχείρησης

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η υπεραξία είναι το κέρδος που πραγματοποιεί η επιχείρηση πέραν του κανονικού ποσοστού αποδόσεως των επενδυμένων κεφαλαίων στην επιχείρηση και ότι η υπερπρόσοδος αυτή είναι πρόσκαιρη, γιατί ο ανταγωνισμός θα περιορίσει τα κέρδη στο κανονικό ύψος. Η χρονική περίοδος στην οποία η επιχείρηση θα πραγματοποιεί υπερπρόσοδο ποικίλλει και συνεπώς είναι ζήτημα εκτιμήσεως της συγκεκριμένης κάθε φορά επιχειρήσεως, οι εμπειρογνώμονες εκτιμητές χρησιμοποιούν μια περίοδο από 1 έως 8 έτη με ένα μέσο, που συνηθίζεται να είναι τα 5 έτη.

Ο εκτιμητής οφείλει να προσδιορίσει την αξία της υπερπρόσοδου της επιχείρησης κατά το χρόνο της εκτιμήσεως της επιχείρησης, που είναι η παρούσα αξία της προβλεπόμενης να πραγματοποιηθεί σε μια σειρά ετών στο μέλλον υπερπρόσοδου. Επομένως, η αξία της υπερπρόσοδου μιας επιχείρησης είναι ίση με την αρχική αξία ράντας πρόσκαιρης, ετήσιας, σταθερής, με ετήσιο όρο το μέσο όρο της πιθανολογόμενης μελλοντικής ετήσιας υπερπρόσοδου της επόμενης περιόδου, με επιτόκιο προεξοφλήσεως ένα ποσοστό που καλείται να προσδιορίσει ο εκτιμητής.

Για τον προσδιορισμό της αξίας της υπερπρόσοδου μιας επιχείρησης έχουν προταθεί διάφορες μέθοδοι:

1. η μέθοδος του γινομένου της υπερπρόσοδου επί τα έτη της προβλεπόμενης διάρκειας της
2. η μέθοδος της παρούσας αξίας
3. η μέθοδος της κεφαλαιοποίησης των επιπλέον κερδών (της υπερπρόσοδου)
4. η μέθοδος της κεφαλαιοποίησης των προβλεπόμενων κερδών

Για την αποσαφήνιση όλων των εξεταζόμενων μεθόδων, θα παρουσιαστούν οικονομικά στοιχεία μιας επιχείρησης που δεχόμαστε ως υφιστάμενα:

A. Ιστορικά στοιχεία

ΕΤΗ	ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ ΧΡΗΣΗΣ	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
200X	80000	390000	180000	210000
200X+1	72000	410000	210000	200000
200X+2	84000	470000	230000	240000
200X+3	82000	450000	160000	290000
200X+4	94000	490000	260000	230000
ΣΥΝΟΛΟ	41200	2210000	1040000	1170000
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ ΣΕΤΙΑΣ	82400	442000	208000	234000

B. Προβλεπόμενα στοιχεία

Μέσα ετήσια μελλοντικά κέρδη: 84.000

Προβλεπόμενη μέση πραγματική καθαρή θέση: 350.000

Λειτουργική καθαρή θέση: 200.000

Ποσοστό μέσης επενδυτικής αποδόσεως: 10%

Επιτόκιο προεξοφλήσεως υπερπροσόδου: 15%

Προβλεπόμενη διάρκεια υπερπροσόδου: 5 έτη

Όπου, K = Το μέσο μελλοντικό κέρδος της επιχείρησης

i = Κανονικό ποσοστό αποδόσεως του επενδυμένου κεφαλαίου

i' = Επιτόκιο προεξοφλήσεως της υπερπροσόδου

n = Αριθμός ετών στα οποία προβλέπεται η επιχείρηση να πραγματοποιεί υπερπρόσοδο

Λ.Κ.Θ. = Λειτουργική Καθαρή Θέση της επιχείρησης

Π.Κ.Θ. = Πραγματική Καθαρή Θέση της επιχείρησης

1. Η μέθοδος του γινομένου της υπερπροσόδου επί τα έτη της προβλεπόμενης διάρκειας της

Το αβέβαιο της υπεραξίας πρέπει να εκτιμηθεί με βάση το χρόνο που εκτιμάται ότι αυτή θα υφίσταται στην επιχείρησης. Αυτή η μέθοδος δίνει στην υπεραξία μια περιορισμένη διάρκεια ζωής n ετών και της υπολογίζει την αξία της με τον παρακάτω τύπο: Υπεραξία = $v [K - (i \times \text{Π.Κ.Θ.})]$

Οπότε, Υπεραξία = $5 \times [84.000 - (10\% \times 350.000)] = 245.000$

Η συγκεκριμένη μέθοδος δέχεται κριτική γιατί κατά το χρόνο της εκτιμήσεως της αξία της επιχείρησης, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ονομαστικά μελλοντικά κέρδη, αλλά η παρούσα αξία αυτών.

Η μέθοδος της παρούσας αξίας

Κατά την μέθοδο της παρούσας αξίας, η υπεραξία της επιχειρήσεως είναι ίση με την αρχική αξία ράντας πρόσκαιρης, ετήσιας, σταθερής, με ετήσιο όρο το μέσο όρο της πιθανολογούμενης μελλοντικής ετήσιας υπερπροσόδου της επόμενης περιόδου, με επιτόκιο προεξοφλήσεως ένα κατάλληλο ποσοστό. Έτσι η υπεραξία μπορεί να εξευρεθεί με τον ακόλουθο τύπο:

Υπεραξία = $[K - (i \times \text{Λ.Κ.Θ.})]$

3. Η μέθοδος της κεφαλαιοποίησης της υπεραξίας

Η μέθοδος αυτή, που ονομάζεται και άμεση μέθοδος ή μέθοδος των Αγγλοσαξόνων, στηρίζεται στην

αντίληψη ότι τα αναμενόμενα κέρδη πρέπει πρωτίστως να «ανταμείψουν» τα κεφάλαια που αντιστοιχούν στην αξία του καθαρού ενεργητικού της επιχείρησης. Οι συμβαλλόμενοι στην συναλλαγή, συμφωνούν σε ένα λογικό ποσοστό αποδόσεως του κεφαλαίου που θα καταβληθεί για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων «i'». Με την πρώτη «ανταμοιβή» απομένει συνήθως ένα πλεονάζον κέρδος, η γνωστή υπερπρόσοδος της επιχείρησης. Η κεφαλαιοποίηση της υπερπρόσόδου αυτής μας δίνει την αξία του goodwill της επιχείρησης. Η κεφαλαιοποίηση της υπερπρόσόδου θα πρέπει να γίνει

με ένα ποσοστό «i'» πολύ μεγαλύτερο του «i'». Για τις ανάγκες του συγκεκριμένου παραδείγματος, υποθέτουμε ότι το υπόλοιπο των κερδών θα κεφαλαιοποιηθεί με ένα ποσοστό 15%. Συνεπώς η υπεραξία υπολογίζεται κατά αυτό τον τρόπο:

$$\text{Υπεραξία} = \frac{(K - \text{Π.Κ.Θ.} \times i')}{i'} = \frac{84.000 - 350.000 \times 10\%}{15\%} = 326.667$$

4. Η μέθοδος της κεφαλαιοποίησης των μελλοντικών κερδών

Κατά την μέθοδο αυτή κεφαλαιοποιούνται τα κέρδη που προβλέπονται ότι θα πραγματοποιεί η επιχείρηση στο μέλλον με βάση ένα ποσοστό που θεωρείται ότι ανταποκρίνεται στην τρέχουσα μέση επενδυτική απόδοση και αυτό μας δίνει την συνολική αξία της επιχείρησης. Αν αφαιρεθεί η προβλεπόμενη μέση καθαρή θέση της επιχείρησης από την συνολική της αξίας τότε προκύπτει η υπεραξία της επιχείρησης. Επομένως:

$$\text{Υπεραξία} = \frac{K}{i} - \text{Π.Κ.Θ.} = \frac{84.000}{10\%} - 350.000 = 490.000$$

Η συγκεκριμένη μέθοδος υπολογισμού της υπεραξίας παρουσιάζει αδυναμία, λόγω του γεγονότος ότι στηρίζεται αποκλειστικά στα προβλεπόμενα κέρδη και όπως είναι γνωστό, οι προβλέψεις κρύβουν αβεβαιότητα. Επίσης προϋποθέτει ότι η επιχείρηση στο διηνεκές θα πραγματοποιεί τα κέρδη που λήφθηκαν ως βάση υπολογισμού της υπεραξίας, μια υπόθεση άκρως επισφαλής.

4.5 Η λογιστική της Υπεραξίας

4.5.1 Η λογιστική της Υπεραξίας σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ

Στο λογαριασμό 16.00, «υπεραξία της επιχείρησης», του Ε.Γ.Λ.Σ. παρακολουθείται η υπεραξία η οποία δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση όλης της επιχείρησης και η οποία ισούται με την διαφορά μεταξύ του ολικού τιμήματος αγοράς και της πραγματικής αξίας των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων. Κατά την συγχώνευση επιχειρήσεων η πραγματική αξία ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.2190/1920, από τριμελή επιτροπή που περιλαμβάνει ένα ορκωτό ελεγκτή, έναν ορκωτό εκτιμητή και ένα εμπειρογνώμονα που ορίζεται από το αρμόδιο Επιμελητήριο.

Σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία, υπεραξία μπορεί να προκύψει μόνο επί εξαγοράς εταιρείας από άλλη εταιρεία. Αυτό συμβαίνει επειδή όταν γίνεται συγχώνευση με απορρόφηση ή με σύσταση νέας εταιρείας, η συνολική ονομαστική αξία των μετοχών που εκδίδονται είναι μικρότερη της συνολικής αξίας της αποκτώμενης από αυτή περιουσίας των εξαφανιζόμενων εταιρειών. Άλλωστε στην αντίθετη περίπτωση θα είχαμε έκδοση μετοχών υπό το άρτιο, την οποία ξεκάθαρα απαγορεύει ο νόμος. Η εξαγορά γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του 2190/1920 και υλάγεται στις φορολογικές διατάξεις του ν.δ.1297/1972 ή ν.δ.2166/1993.

4.5.2 Η Λογιστική της Υπεραξίας σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ.

Σε περίπτωση μεταβίβασης της επιχείρησης στο σύνολο της ή κλάδο επιχείρησης στο σύνολο του εκδίδεται Τιμολόγιο – Δελτίο Αποστολής, στο οποίο αναγράφονται τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις και η υπεραξία. Η υποχρέωση έκδοσης τιμολογίου δεν είναι υποχρεωτική σε περίπτωση μετατροπής Ο.Ε. σε Ε.Ε.

Η μεταβίβαση αγαθών της επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο, δεν αποτελεί παράδοση, άρα δεν υπόκειται σε ΦΠΑ σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 5 § 4 του ν.2859/2000. Οι κατηγορίες οι οποίες δεν θεωρούνται παραδόσεις περιλαμβάνουν τις συγχωνεύσεις και τις απορροφήσεις των επιχειρήσεων. Τέλος στην καθαρή αξία της μεταβίβασης υπολογίζεται χαρτόσημο 2,4%, εκτός αν οι συγχωνεύσεις έχουν υπαχθεί στις διατάξεις περί κινήτρων του ν.δ. 1297/72 ή ν. 2166/93 μία χρήσεις οι οποίες δεν υπερβαίνουν τα πέντε έτη.

4.6 Η Φορολόγηση Της Υπεραξίας

Η υπεραξία που προκύπτει από την συγχώνευση ή μετατροπή επιχειρήσεων, οποιοσδήποτε μορφής, σε ανώνυμη εταιρία ή σε εταιρία περιορισμένης ευθύνης, διέπεται από τις διατάξεις του ν.δ. 1297/1972 και του ν.δ.2166/1993 καθώς και από μια πληθώρα ερμηνευτικών εγκυκλίων που έχουν εκδοθεί, όσον αφορά τα φορολογικά ζητήματα.

Κατά την συγχώνευση ή μετατροπή των επιχειρήσεων, δημιουργείται υπεραξία η οποία διαπιστώνεται με απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού των συγχωνευόμενων ή μετατρεπόμενων επιχειρήσεων, από την επιτροπή του άρθρου 9 Ν.2190/1920, η οποία όμως δεν υπόκειται σε φόρο κατά το χρόνο συγχωνεύσεως ή μετατροπής. Η υπεραξία αυτή θα εμφανισθεί σε λογαριασμούς τάξεως της συγχωνεύουσας ή της νέας εταιρίας και θεωρείται ότι περιέρχεται σ' αυτήν, οπότε και φορολογείται, κατά το χρόνο της, με οποιονδήποτε τρόπο, διαλύσεως της, σύμφωνα με το αρ.13 § 1 περ. α' του Ν.2238/94 όπως αντικαταστάθηκε με την §1 του άρθρου 15 του Ν.2459/97.

Γίνεται αντιληπτό ότι για να προκύψει φορολόγηση θα πρέπει να υπάρξει μεταβίβαση εταιρίας με αντίτιμο, δηλαδή κάποιο είδος πώλησης και όχι απλά μετατροπή σε άλλη μορφή νομικού προσώπου, οπότε δεν προκύπτει υπεραξία.

Σε περίπτωση μεταβίβασης α) ολόκληρης επιχείρησης με άυλα στοιχεία αυτής, όπως αέρας, επωνυμία, σήμα, προνόμια κ.τ.λ. ή υποκαταστήματος επιχείρησης καθώς και β) εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα ή σε κοινοπραξία, εκτός κοινοπραξίας τεχνικών έργων, της παρ. 2 του αρθ. 2 του Κ.Β.Σ., προκύπτει κέρδος ή ωφέλεια που λογίζεται ως εισόδημα και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20%.

Όταν προκύψει μεταβίβαση των ανωτέρω περιπτώσεων (α & β) σε συγγενείς Α' κατηγορίας, για οποιονδήποτε λόγο (εκτός συνταξιοδότησης) προκύπτει υπεραξία που φορολογείται με 5% και όχι με 1,20% επί της πραγματικής αξίας πώλησης. Όταν

η συγγένεια είναι Β' βαθμού, η υπεραξία φορολογείται με 10% και όχι με 2,4% επί της πραγματικής αξίας, όπως ίσχυε παλαιότερα. Αν μεταβιβαστεί ατομική επιχείρηση ή μερίδιο ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας, από γονέα προς τα τέκνα του ή από σύζυγο σε σύζυγο, λόγω συνταξιοδότησης, χωρίς την ύπαρξη ακινήτων στην εταιρία, ο φόρος υπεραξίας είναι μηδέν. Στην περίπτωση όμως που η μεταβίβαση περιλαμβάνει και ακίνητο, η αντικειμενική αξία αυτού, που ισχύει την περίοδο της μεταβίβασης, φορολογείται και προκύπτει φόρος υπεραξίας που υπολογίζεται ως εξής:

Αντικειμενική αξία ακινήτου x 5% x ποσοστό μεριδίου αποχωρούντος

4.6.1 Ανάλυση της σχέσης του Φόρου Μεταβίβασης και της Υπεραξίας

Όπως προαναφέρθηκε το άρθρο 13 του Ν. 2238/94 περί φορολογίας εισοδήματος αναφέρεται στην υπεραξία. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η υπεραξία είναι το κέρδος ή ωφέλεια που αποκομίζεται «κατά τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης, εταιρικών μεριδίων ή μεριδίων, ποσοστών συμμετοχής σε κοινωνία αστικού δικαίου που ασκεί επιχείρηση ή επάγγελμα ή σε κοινοπραξία, εκτός της κοινοπραξίας τεχνικών έργων, καθώς και μετοχών Α.Ε. μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο.»

Η ωφέλεια που φορολογείται είναι η διαφορά του ποσού που εισέπραξε ο εταίρος κατά τη μεταβίβαση της μερίδας του και του ποσού που είχε καταβάλλει για να εισέλθει ως εταίρος στην επιχείρηση.

Στις 30/5/2003, το Υπουργείο Οικονομικών έβγαλε μία εγκύκλιο στην οποία διευκρινίζεται ότι ο φόρος υπεραξίας σε μία επιχείρηση επιβάλλεται μόνο όταν η επιχείρηση έχει σταματήσει τη λειτουργία της και όταν επαναλειτούργει η νέα επιχείρηση στον ίδιο χώρο και με το ίδιο αντικείμενο μέσα σε ένα διάστημα έξι μηνών. Εάν όμως δεν προκύπτει καταβολή τιμήματος τότε σύμφωνα με την ΠΟΛ 1169/2.8.2011, τότε δεν προκύπτει φόρος υπεραξίας.

Από την 1/1/2001 κατά τη μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης ή μεριδίων σε Ο.Ε., Ε.Ε. σε συγγενείς Α' βαθμού, δεν καταλογίζεται φόρος υπεραξίας. Προκειμένου ο δικαιούχος να μην καταβάλλει τον φόρο, θα πρέπει να πάει στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. και να προσκομίσει επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της αίτησης συνταξιοδότησης όπως αυτή έχει προσκομισθεί στον αρμόδιο ασφαλιστικό φορέα. Εναλλακτικά, μπορεί να υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση όπου να δηλώνει ότι θα προσκομίσει την παραπάνω αίτηση σε εύλογο χρονικό διάστημα. Στην περίπτωση όμως που η επιχείρηση εντάσσεται στις παραπάνω νομικές μορφές ήτοι Ο.Ε., Ε.Ε. και έχει ακίνητα τότε δεν ισχύει το παραπάνω αλλά τα ακίνητα φορολογούνται στην αντικειμενική τους αξία όπως αυτή προσδιορίζεται κατά το έτος αποτίμησης της επιχείρησης. Ο συντελεστής φορολόγησης ανέρχεται στο 5% στο ποσό που μεταβιβάζεται.

Ο Νόμος προχωρά ένα βήμα παραπέρα στον ορισμό της υπεραξίας και θεωρεί ως υπεραξία κάθε κέρδος ή ωφέλεια «που προέρχονται από την επιχείρηση ή μεταβίβαση αυτοτελώς κάθε δικαιώματος, και φορολογείται με συντελεστή 30%. Κάθε ποσό το οποίο καταβάλλεται πέρα από τα μισθώματα π.χ. για τη μίσθωση εξοπλισμού στο ακίνητο, φορολογείται με συντελεστή 25%. Αυτός που οφείλει να καταβάλλει φόρο 20% κατά τη μεταβίβαση της επιχείρησης ή του μεριδίου είναι ο πωλητής δηλαδή αυτός που θα εισπράξει το κέρδος. Ο φόρος πρέπει να καταβληθεί αμέσως στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. της επιχείρησης που μεταβιβάζεται. Η διαδικασία σε αυτή την περίπτωση έχει ως εξής: ο αγοραστής υποβάλλει τη σχετική δήλωση σε τρία

αντίτυπα, από τα οποία το πρωτότυπο παραμένει στη Δ.Ο.Υ. ενώ τα υπόλοιπα δύο θεωρούνται και δίνονται στο δικαιούχο του κέρδους. Για τη μεταβίβαση των μετοχών θα πρέπει να υποβληθεί η αντίστοιχη δήλωση μαζί με τους πέντε τελευταίους δημοσιευμένους ισολογισμούς, ισοζύγιο των λογαριασμών 40, 41 και 42 σύμφωνα με το Ε.Γ.Α.Σ. και το εταιρικό καταστατικό (στην περίπτωση που αυτή βρίσκεται στον πρώτο χρόνο λειτουργίας) και δήλωση ακινήτων. Από τον πωλητή επίσης ζητείται μία εξουσιοδότηση για τον αριθμό των μετοχών που μεταβιβάζονται.

Τόσο ο φόρος όσο και η υποβολή της δήλωσης θα πρέπει να γίνουν πριν τη μεταβίβαση. Εάν η δήλωση δεν επισυναφθεί, σε περίπτωση μεταβίβασης με ιδιωτικό συμφωνητικό, τότε ο έφορος μπορεί να αρνηθεί τη θεώρησή του. Εάν δεν υποβληθεί η δήλωση για την εφάπαξ καταβολή του φόρου, τότε το άτομο στο οποίο μεταβιβάζεται το στοιχείο είναι συνυπεύθυνο με τον εκχωρούντα στην πληρωμή του οφειλόμενου φόρου. Εάν η δήλωση καταβληθεί εκπρόθεσμα, επιβαρύνεται με 2,5% φόρο επί του οφειλόμενου ποσού για κάθε μήνα που η οφειλή θα είναι εκπρόθεσμη. Ο εταίρος που μεταβιβάζει το μερίδιό του θα πρέπει να το δηλώσει στη φορολογική του δήλωση του επόμενου έτους από τη μεταβίβαση. Το ποσό αυτό φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 20%. Εξυπακούεται ότι εάν δεν έχει πληρωθεί ο φόρος τότε κατά την εκκαθάριση της δήλωσης θα υπολογιστεί και ο φόρος 20% που αναλογεί στο κέρδος.

4.6.2 Υπολογισμός και Φόρος Υπεραξίας

Ο υπολογισμός του φόρου γίνεται σύμφωνα με αυτά που ορίζει η ΠΟΛ. 1053/2003. Η εγκύκλιος 1066328 -1394 (δημοσίευση 16/7/2003) του Υπουργείου Οικονομικών δίνει διευκρινήσεις στην παραπάνω ΠΟΛ.

Ατομική Επιχείρηση

Σύμφωνα με την παρ. 1α περ. αα' του άρθρου 13 του ΚΦΕ (ΚΝ 2238 -1994) ο συντελεστής φορολόγησης για μία ατομική επιχείρηση είναι 20% επί τους κέρδους ή της ωφέλειας που προκύπτει από τη μεταβίβαση. Ο τρόπος υπολογισμού της υπεραξίας ορίζεται στο άρθρο 1 της ΠΟΛ 1053 -1.4.2003 (Πρωτοψάλτης, 2005).

Τρόπος υπολογισμού της υπεραξίας

Η υπεραξία υπολογίζεται ως εξής:

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΥΠΕΡΑΞΙΑ = ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ -ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ

1. Τρόπος υπολογισμού της ελάχιστης αξίας μεταβίβασης
Τώρα, η ελάχιστη αξία μεταβίβασης υπολογίζεται ως εξής:

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ = ΑΥΛΗ ΑΞΙΑ + ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ + ΥΠΕΡΤΙΜΗΜΑ ΠΩΛΗΣΗΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

1.1. Τρόπος υπολογισμού της αυλής αξίας
Ο τύπος, για τον υπολογισμό της αυλής αξίας είναι:

$$\text{ΑΥΛΗ ΑΞΙΑ } a = R * (1 - U_n) / i$$

όπου

$$R = \text{Μ.Ο.Ε.} - \text{Ε.Α.Ε.} - \text{Τ.Ι.Κ.}$$

Μ.Ο.Ε. = ο μέσος όρος των δηλωμένων εισοδημάτων κάθε μίας από τις πηγές κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε ετών πριν τη μεταβίβαση του περιουσιακού στοιχείου και αφορούν στην επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης.

Ε.Α.Ε. = αφορά στην ετήσια αμοιβή όπως αυτή προβλέπεται από τη συλλογική σύμβαση των εμποροϋπαλλήλων όπως αυτή ξεκινά από την 1η Ιανουαρίου κάθε έτος, για υπάλληλο με πέντε (5) χρόνια υπηρεσία, χωρίς προσαυξήσεις επιδομάτων πολυετίας και οικογενειακών βαρών, στρογγυλοποιούμενη στην πλησιέστερη εκατοντάδα. Προκειμένου για επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες, η αμοιβή αυτή προσαυξάνεται κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

Τ.Ι.Κ. = Είναι οι τόκοι των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης, οι οποίοι υπολογίζονται με βάση το μέσο όρο επιτοκίου των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ετήσιας διάρκειας, που εκδόθηκαν το Δεκέμβριο του έτους που προηγείται της μεταβίβασης.

n = το πενταετές μελλοντικό χρονικό διάστημα για το οποίο προσδοκάται το υπερκέρδος.

$$U_n = 1 / (1 + i)^n$$

n η παρούσα αξία του κεφαλαίου, η αξία του οποίου μετά από το πιο πάνω μελλοντικό διάστημα (n) είναι ένα λεπτό του €.

i : το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ετήσιας διάρκειας.

Το ποσό a , που προκύπτει σύμφωνα με τους παραπάνω τύπους, αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης, σύμφωνα με τις εξής πληροφορίες:

- α) αν τα έτη λειτουργίας είναι πάνω από 3 μέχρι 5, ο συντελεστής είναι 10%
- β) αν τα έτη λειτουργίας είναι πάνω από 5 μέχρι 10, ο συντελεστής είναι 20%
- γ) αν τα έτη λειτουργίας είναι πάνω από 10 μέχρι 15, ο συντελεστής είναι 30% και
- δ) αν τα έτη λειτουργίας είναι πάνω από 15, ο συντελεστής είναι 40%.

1.2 Τρόπος υπολογισμού της καθαρής θέσης

Ο τρόπος υπολογισμού της καθαρής θέσης είναι ο εξής:

$$Κ.Θ. = Π + ΑΠΘ = ΑΠ - ΥΠ$$

όπου Κ.Θ. είναι η καθαρή θέση

Π σημαίνει πάγια, η αναπόσβεστη αξία των παγίων, εκτός ακινήτων και αυτοκινήτων.

ΑΠΘ τα αποθέματα, λαμβάνεται υπόψιν το 10% των αγορών της χρήσης που προηγείται της μεταβίβασης.

ΑΠ οι απαιτήσεις και λαμβάνεται το 10% των πωλήσεων της χρήσης που προηγείται της μεταβίβασης

ΥΠ οι υποχρεώσεις και λαμβάνεται το 10% των αγορών της χρήσης που προηγείται της μεταβίβασης

2. Κόστος απόκτησης

Το κόστος απόκτησης της επιχείρησης αφορά στο κόστος απόκτησής της από αυτόν που τη μεταβιβάζει και σύμφωνα με το άρθρο 3 Πολ. 1053-1.4.2003, δεν μπορεί να είναι μικρότερο επ' ουδενί από τα 3000 Ευρώ. Θα πρέπει να προσεχθούν τα ακόλουθα:

1. “Αν από το συμβολαιογραφικό έγγραφο ή το ιδιωτικό συμφωνητικό προκύπτει αξία μεταβίβασης (τιμήμα) μεγαλύτερη της ελάχιστης αξίας που προσδιορίζεται σύμφωνα με τις παραπάνω παραγράφους, ως αξία πώλησης λαμβάνεται η συμφωνηθείσα” (εσον, 2008).

2. Το Υπουργείο Οικονομικών σύμφωνα με την αριθμ. πρωτ. : Πολ. 1003/8.1.2007 για το έτος 2007 ισχύουν τα εξής:

«Το ποσοστό της ετήσιας αμοιβής, ανέρχεται στο ποσό των έντεκα χιλιάδων τετρακοσίων πενήντα € (11.350) € για τις επιχειρήσεις εμπορίας ή παραγωγής αγαθών. Προκειμένου για επιχειρήσεις αποκλειστικά παροχής υπηρεσιών η αμοιβή αυτή προσαυξάνεται κατά ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%).

Το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ετήσιας διάρκειας είναι ίσο με 3,53% με αντίστοιχο συντελεστή προσαρμογής από την οικεία ράντα 4,511 ή κατά στρογγυλοποίηση 4,5.»

3. Σύμφωνα με την απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών με αρ.πρ. 1053635/18.7.2005: «προκειμένου να προσδιοριστεί η φορολογητέα αξία, κατά τη μεταβίβαση με επαχθή αιτία

ολόκληρης επιχείρησης κ.λπ., η οποία δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας του ΚΒΣ, και έχει υπαχθεί στην διαδικασία περαίωσης των άρθρων 13-17 του Ν 3296/2004, θα ληφθούν υπόψη τα μεγαλύτερα δηλωθέντα κέρδη από το οικ. έτος 2005, και μετά, είτε αυτά προκύπτουν από τα βιβλία είτε από την αρχική ή τη συμπληρωματική εμπρόθεσμη ή εκπρόθεσμη δήλωση περαίωσης των άρθρων 13-17 του Ν 3296/2004. Σημειώνεται ότι τα μεγαλύτερα

δηλωθέντα κέρδη που προκύπτουν από την εμπρόθεσμη ή τις εκπρόθεσμες συμπληρωματικές δηλώσεις περαίωσης οικ. έτους 2004, δεν συνυπολογίζονται στον προσδιορισμό αυτό».

Παράδειγμα:

Έστω ατομική επιχείρηση με τα ακόλουθα στοιχεία:

ΧΡΗΣΗ	ΚΕΡΔΗ ΔΗΛΩΣΗΣ	ΚΕΡΔΗ ΠΕΡΑΙΩΣΗΣ	ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ
2002	34000ευρώ		34000ευρώ
2003	36000ευρώ		36000ευρώ
2004	36000ευρώ	42000ευρώ	42000ευρώ
2005	38000ευρώ	37000ευρώ	38000ευρώ
2006	40000ευρώ	39000ευρώ	40000ευρώ
	ΣΥΝΟΛΟ		190000ευρώ

Η επιχείρηση λειτουργεί 13 χρόνια, το κόστος της ήταν σε €: 4.000,00 και από τη χρήση 2006 εμφανίσε τα εξής στοιχεία:

Πωλήσεις: 200.000,00

Αγορές: 60.000,00

Έξοδα: 10.000,00

Πάγια (αναπόσβεστη αξία) = 5.000,00

Ο υπολογισμός της υπεραξίας της παραπάνω επιχείρησης λόγω πώλησής της εντός του έτους 2007 έχει ως εξής:

1. Υπολογισμός άυλης αξίας Μέσος όρος εισοδημάτων = $190.000,00/5 = 38.000,00$

Ετήσια εμπορική

αμοιβή = 21.450,00 € (εάν η επιχείρηση ήταν παροχής υπηρεσιών, το ποσό αυτό θα

ήταν $21.450,00 \times 1,30 = 27.885$ €, απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών με

αριθμ. πρωτ.: 1000137/3/A0012/Πολ. 1003/8.1.2007)

. Τόκοι ιδίων κεφαλαίων = $4.000,00 \times 3,53\% = 140$

Άρα $R = 38.000,00 - 21.450,00 - 140 = 35.715$

$\alpha = R \times (1 - \text{un}) / I = 35.715 \times 4,5$ (Βλ. απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών με

αριθμ. πρωτ.: 10001137/A0012/8.1.2007) = 160.715

Προσαύξηση με τα έτη λειτουργίας = $160.715 \times 1,30 = 208.933$

2. Υπολογισμός καθαρής θέσης $\Pi + \text{ΑΠΘ} + \text{ΑΠ} - \text{ΥΠ} = 5.000,00 + (60.000,00 \times 10\%) + (200.000,00 \times 10\%) - (60.000,00 \times 10\%) = 37.000,00$

3. Υπολογισμός ελάχιστης αξίας μεταβίβασης

Άυλη αξία + Καθαρή θέση = $37.000 + 208.933 = 245.933$

4. Υπολογισμός ελάχιστης υπεραξίας

ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΞΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗΣ - ΚΟΣΤΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ = $245.933 -$

$4.000,00 = 241.933$ €

Εάν το τίμημα βάσει συμβολαίου δεν είναι μεγαλύτερο από τα 245.933 € ο φόρος θα

είναι: $241.933 \times 20\% = 48.387$ €

Εταιρείες Ο.Ε., Ε.Ε., κοινοπραξίες με βιβλία Β' κατηγορίας

Το ελάχιστο ποσό της υπεραξίας προσδιορίζεται εάν από την ελάχιστη αξία των στοιχείων που μεταβιβάζονται αφαιρεθεί το κόστος απόκτησης και το υπόλοιπο πολλαπλασιαστεί με το ποσοστό που μεταβιβάζεται.

Ακολουθείται μία παρόμοια διαδικασία με αυτή της ατομικής επιχείρησης. Όταν προσδιορίζεται η άυλη αξία της επιχείρησης τότε από αυτή θα αφαιρεθεί το διπλάσιο της ετήσιας αμοιβής. Στην περίπτωση της Ε.Ε. αφαιρείται το διπλάσιο της ετήσιας αμοιβής επί του ποσοστού συμμετοχής των ομόρρυθμων εταίρων (Καραγιάννης, 2003).

Υπολογίζεται η αναπόσβεστη αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και η ελάχιστη αξία μεταβίβασης υπολογίζεται ως εξής; Η άυλη αξία προστίθεται στην καθαρή θέση. Εάν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην αντικειμενική αξία και την τιμή κτήσης των ακινήτων τότε προστίθεται

και αυτή. Εάν όμως το συμφωνηθέν αντάλλαγμα όπως αναγράφεται στο συμβόλαιο ξεπερνά σε αξία το παραπάνω τότε θα λαμβάνεται αυτό ως αξία πώλησης.

Η υπεραξία υπολογίζεται εάν από την ελάχιστη αξία μεταβίβασης αφαιρεθεί το κόστος κτήσης (το κεφάλαιο της επιχείρησης όπως αυτό αναγράφεται στο συμφωνητικό ή εάν έχουν γίνει αυξομειώσεις του κεφαλαίου τότε υπολογίζεται ο μέσος όρος του κεφαλαίου κατά τη διάρκεια των πέντε ετών) και το ποσό που προκύπτει πολλαπλασιάζεται με το μεταβιβαζόμενο ποσοστό.

Εάν πρόκειται για συγγενείς, οι συντελεστές εφαρμόζονται στην ελάχιστη αξία του μεταβιβαζόμενου στοιχείου πολλαπλασιασμένο με το ποσοστό συμμετοχής του πωλητή.

Εταιρείες Ο.Ε., Ε.Ε., κοινοπραξίες με βιβλία Γ' κατηγορίας

Ακολουθείται μία παρόμοια διαδικασία με την παραπάνω. Υπάρχουν δύο διαφορές. Η άυλη αξία, στην περίπτωση αυτή, υπολογίζεται ως ο μέσος όρος των εταιρικών αποτελεσμάτων όπως αυτά εμφανίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Η καθαρή θέση που λαμβάνεται υπόψη είναι αυτή που εμφανίζεται στον ισολογισμό της επιχείρησης πριν τη μεταβίβαση. Το κόστος απόκτησης των στοιχείων υπολογίζεται ως αυτό που έχει καταχωρηθεί στα βιβλία, ανεξάρτητα από το κόστος απόκτησής τους (Καραγιάννης, 2003).

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Όταν είναι να μεταβιβαστούν μερίδια τότε υπολογίζεται η ελάχιστη αξία των μεριδίων αυτών. Η αξία αυτή αποτελεί το άθροισμα αφενός της άυλης αξίας όπως αυτή προσδιορίζεται για τις εταιρείες που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας χωρίς όμως να αφαιρεθεί η εμπορική αμοιβή. Στη συνέχεια προστίθενται τα ίδια κεφάλαια της επιχείρησης όπως αυτά εμφανίζονται στον τελευταίο ισολογισμό της επιχείρησης πριν από τη μεταβίβαση. Τέλος, προστίθεται και η διαφορά που προκύπτει ανάμεσα στην αντικειμενική αξία των ακινήτων και της τιμής κτήσης τους όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία.

Το ποσό που προκύπτει διαιρείται με τα μερίδια που υπάρχουν και έτσι προκύπτει η ελάχιστη αξία του κάθε μεριδίου. Στη συνέχεια, επιλέγεται η μεγαλύτερη αξία μεταξύ αυτής που προκύπτει από την ελάχιστη αξία του κάθε μεριδίου πολλαπλασιαζόμενη

με τον αριθμό των μεριδίων που πρόκειται να μεταβιβαστούν και την τιμή πώλησης που έχει συμφωνηθεί αφαιρουμένου του κόστους απόκτησης. Κατ' αυτό τον τρόπο προκύπτει η υπεραξία των μεταβιβαζομένων μεριδίων.

Ανώνυμος Εταιρεία (Α.Ε.) μη εισηγμένη στο Χ.Α.Α.

Στην αρχή προσδιορίζεται ο συντελεστής απόδοσης των ιδίων κεφαλαίων που είναι το αποτέλεσμα της διαίρεσης του μέσου όρου της πενταετίας των ολικών αποτελεσμάτων με το μέσο όρο των ιδίων κεφαλαίων. Κατόπιν, γίνεται αναπροσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης όπως αυτά εμφανίζονται στον τελευταίο ισολογισμό πριν τη μεταβίβαση, με τον προαναφερθέντα συντελεστή απόδοσης και το ποσό που προκύπτει το προσθέτουμε στη διαφορά μεταξύ της αντικειμενικής αξίας των ακινήτων και της αξίας κτήσης όπως αυτή αναφέρεται στα βιβλία της επιχείρησης. Το ποσό που προκύπτει από τα παραπάνω είναι και η ελάχιστη αξία των μετοχών το οποίο διαιρείται με τον αριθμό των μετοχών για να προκύψει η ελάχιστη αξία της κάθε μετοχής. Στη συνέχεια η ελάχιστη αξία της μετοχής πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των μετοχών που μεταβιβάζονται προκειμένου να υπολογιστεί η ελάχιστη αξία των προαναφερόμενων μετοχών. Το φορολογητέο ποσό είναι η μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στην ελάχιστη αξία των μετοχών που θα μεταβιβαστούν και την αξία πώλησης των μετοχών που έχει συμφωνηθεί.

Ο συντελεστής φορολογίας ανέρχεται στο 5% (για τη μεταβίβαση των μετοχών) ανεξάρτητα από το εάν οι μετοχές μεταβιβάζονται σε τρίτους ή σε συγγενείς.

4.7 Απόσβεση Υπεραξίας και Ε.Γ.Λ.Σ.

Σύμφωνα με το ΕΓΛΣ η υπεραξία αποσβένεται. Η απόσβεση της υπεραξίας γίνεται με δύο βασικές μεθόδους, είτε εφάπαξ είτε τμηματικά σε περισσότερες από μίας και μέχρι πέντε χρήσεις. Ο Ν. 2166/1992 σχετικά με την απορρόφηση θυγατρικής από μητρική αναφέρει ότι: «σε περίπτωση απορροφήσεως ανώνυμης εταιρίας από άλλη ανώνυμη εταιρία η οποία κατέχει το σύνολο (το 100%) των κοινών μετοχών της απορροφούμενης (απορρόφηση θυγατρικής από μητρική Α.Ε.) κατά την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1-5 του κοινοποιούμενου νόμου, δε θα εκδίδονται νέες μετοχές από την απορροφώσα εταιρία για το μέρος του εισφερόμενου κεφαλαίου της απορροφώμενης, για το οποίο επέρχεται απόσβεση αυτού με την αξία των συμμετοχών που εμφανίζονται στα βιβλία της απορροφώσας. Εάν κατά την απόσβεση αυτή προκύψει χρεωστική διαφορά, αυτή θα εμφανιστεί σε λογαριασμό «Διαφορά προκύψασα από μετασχηματισμό Ν. 2166/1993». Το χρεωστικό ποσό που προκύπτει δεν εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης που απορροφά την άλλη. Εάν προκύψει τέτοια διαφορά (χρεωστική) η οποία να θεωρείται υπεραξία τότε καταχωρείται στον λογαριασμό 16.00 –Υπεραξία επιχειρήσεως. Εάν δεν αφορά υπεραξία τότε καταχωρείται στον λογαριασμό 81.02 –Εκτακτες ζημιές.

Επίσης, σύμφωνα με την Εγκύκλιο του Υπουργείου Οικονομικών 1021577 πολ.1038/2003, η χρεωστική διαφορά που προέρχεται από τη διαφορά μεταξύ του καταβαλλόμενου τμήματος και της λογιστικής αξίας της καθαρής θέσης της απορροφώμενης εταιρίας δεν μπορεί να αναγνωρίζεται ως έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της απορροφώσας, μπορεί ωστόσο να συμψηφιστεί με το σχηματισθέν «αποθεματικό από χρεόγραφα» και από δωρεάν λήψη μετοχών λόγω αναπροσαρμογής της αξίας των ακινήτων που συμμετέχει η απορροφώσα ΑΕ. Όταν, λοιπόν, απορροφάται η θυγατρική εταιρία από τη μητρική, η ζημία που προκύπτει δεν

εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της απορροφώσας για τον προσδιορισμό των κερδών προς φορολόγηση. Τέλος, σε γενικότερους όρους, η απόσβεση του κόστους χρήσης της υπεραξίας είτε δε δικαιολογείται μέχρι η επιχείρηση να πραγματοποιήσει μεγαλύτερα του κανονικού κέρδη και έτσι πρέπει να εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις ως άυλο πάγιο στοιχείο, είτε αποσβένεται όταν εκτιμάται πως η υπεραξία αποφέρει στην επιχείρηση κέρδη μεγαλύτερα του κανονικού. Κατά μία τρίτη άποψη και για λόγους λογιστικής συνέπειας η έκπτωση του κόστους χρήσης της υπεραξίας πρέπει να γίνεται από τα Ίδια Κεφάλαια της επιχείρησης κατά το χρόνο απόκτησης.

4.8 Λογιστικό Παράδειγμα

Παρακάτω ακολουθεί ένα λογιστικό παράδειγμα εγγραφής αποτίμησης της υπεραξίας.

ΑΚΙΝΗΤΟ	ΑΡΧΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΗΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΑΞΙΑ	ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜ ΟΣΜΕΝΗ ΑΞΙΑ
A ΓΗΠΕΔΟ	100000	1.45	-	145000
B ΓΗΠΕΔΟ	50000	-	60000	65000
Συνολικά Αναπροσαρ μοσμένα ακίνητα- γήπεδα				205000

Υπολογισμός Υπεραξίας μετά την Αναπροσαρμογή

Υπεραξία Ακινήτων		
Αναπροσαρμοσμένη Αξία	205.000	
Μείον Αξία Κτήσης	150.000	55.000

Υπολογισμός Υπεραξίας για Κεφαλαιοποίηση

Λογιστική Υπεραξία	55.000
Μείον χρεωστικό υπόλοιπο λογ/μου	30.000
Κέρδη ή ζημίες	
Υπεραξία για κεφαλαιοποίηση	25.000

Κεφάλαιο 5

Παραδείγματα σχετικά με τις διαδικασίες μεταβίβασης-συγχώνευσης και εξαγοράς

Παράδειγμα 1

Προσδιορισμός της υπεραξίας σε περίπτωση μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης (με β' κατηγορίας βιβλία)

Η ατομική επιχείρηση Ανδρέου ιδρύθηκε στις 10/08/1998 με αντικείμενο εργασιών την παραγωγή και πώληση ανδρικών υποδημάτων και τηρεί μέχρι και σήμερα βιβλία β' κατηγορίας του Κ.Β.Σ.Η διεύθυνση της επιχείρησης είναι : Γούναρη 100 Πάτρα ΔΟΥ Γ Πάτρας, τα κέρδη της τελευταίας 5ετίας που δηλώθηκαν έχουν ως εξής:

Κέρδη που δηλώθηκαν τα τελευταία 5 έτη

ΕΤΗ	ΚΕΡΔΗ ΠΟΥ ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ
2001	40000
2002	45000
2003	50000
2004	80000
2005	85000
ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΚΕΡΔΗ ΠΟΥ ΔΗΛΩΘΗΚΑΝ	300000

Πάγια στοιχεία

Μηχανήματα παραγωγής (αρχική αξία)	400.000
Μείον αποσβησμένα μηχανήματα (αποσβέσεις μέχρι 31.12.05)	300.000
Αναπόσπαστη αξία μηχανημάτων	100.000
Επιπλα και σκεύη (αρχική αξία)	50.000
Μείον αποσβησμένα έπιπλα (μέχρι 31/12/05)	- 30.000
	20.000
Αγορές Α κ Β υλών-Υλικών συσκευασίας χρήσης 2005	300.000
Αγορές εμπορευμάτων χρήσης 2005	+ 400.000
	700.000
Πωλήσεις προϊόντων χονδρικής χρήσης 2005	900.000
Πωλήσεις εμπορευμάτων λιανικής χρήσης 2005	+1.100.000
Σύνολο χονδρικών και λιανικών πωλήσεων χρήσης 2005	2.000.000

Στις 25.09.2006, ο Ανδρέου αποφάσισε να μεταβιβάσει την ατομική του επιχείρηση στο Βασιλείου αντί του ποσού των 42.000 ευρώ.

Για το έτος 2006, το επιτόκιο $i=2.28\%$, η εμπορική αμοιβή 10.300 ευρώ και η ράντα $\alpha=4,7$

ΖΗΤΕΙΤΑΙ: Με βάση τα πιο πάνω δεδομένα, να υπολογιστεί ο φόρος υπεραξίας που θα πρέπει να καταβληθεί από τον πωλητή Ανδρέου στη Γ' ΔΟΥ Πάτρας για να μπορέσει έτσι να μεταβιβάσει την επιχείρησή του στον Βασιλείου.

ΛΥΣΗ

Η υπεραξία με συντελεστή φόρου 20% υπολογίζεται ως εξής:

☞ Ετήσιο υπερκέρδος R
Μ.Ο κερδών 5ετίας $300.000/5=60.000$
Μείον ετήσια εμπορική αμοιβή επιχειρηματία τόκοι ιδίων κεφαλαίων
 $3.000 \times 2.28\%=68,4$
Μέσο ετήσιο υπερκέρδος 49.631,6
☞ Αναπροσαρμογή του ετήσιου υπερκέρδους ο τύπος είναι:

$$\alpha = R \times \frac{1-u^n}{i}$$

Όπου α = Ποσό αναπροσαρμογής

$R=49,631,6$

$n=5$ έτη

$i=2,28\%$

$u=1/(1+0.0228)^5$

Έτσι έχουμε $\alpha = 49.631,6 \times 4,7 = 233.268,52$ ευρώ. Το ποσό που προκύπτει από το τύπο $\frac{1-u^n}{i}$

δίνεται στρογγυλοποιημένο από το υπουργείο οικονομικών που για το έτος 2006 είναι 4,7.

☞ Προσαυξάνεται το ποσό $\alpha=233.268,52$ /ευρώ ανάλογα με τα έτη λειτουργίας

Το ποσό $\alpha=233.268,52$ ευρώ που προκύπτει από τον παραπάνω τύπο, προσαυξάνεται ανάλογα με τα έτη λειτουργίας της ατομικής επιχείρησης. Η ατομική επιχείρηση λειτουργεί από το έτος 1998 (10/08/98), δηλ. 8 έτη συμπληρωμένα, οπότε η άυλη αξία α προσδιορίζεται και με το ποσοστό 20% και έτσι προκύπτει η ελάχιστη άυλη αξία ως εξής:

ελάχιστη άυλη αξία της επιχείρησης = 279.922,22 ευρώ
($233.268,52 \times 1,20 = 279.922,22$)

Ελάχιστη αξία ή κατώτερη πραγματική αξία

Άυλη αξία επιχείρησης	279.922,22
Υποχρεώσεις (Αγορές 2005, $700.000 \times 10\% = 70.000$)	-70.000,00
Πλέον: Απόσβεση αξία μηχανημάτων 100.000	
Απόσβεση αξία επίπλων <u>20.000</u>	120.000,00

Αποθέματα εμπορεύσιμων αγαθών ($700.000 \times 10\% = 70.000$)	70.000
Απαιτήσεις (πωλήσεις 2005, $900.000 \times 10\% = 90.000$)	<u>90.000</u>

Ελάχιστη αξία

489.922,22

Υπολογισμός της υπεραξίας

Κατώτερη πραγματική αξία- Κόστος απόκτησης επιχείρησης=Υπεραξία ατομικής επιχείρησης

$$489.922,22 - 3.000 = 486.922,22$$

Φόρος υπεραξίας

$$486.922,22 \times 20\% = 97.384,44$$

Αν η ατομική επιχείρηση μεταβιβαζόταν σε συγγενή Α'κατηγορίας τότε ο φόρος θα ήταν $486.922,22 \times 1,2\% = 5.843,07$ ευρώ. Ενώ σε συγγενείς Β' κατηγορίας ο φόρος θα ήταν $486.922,22 \times 2,4\% = 11.686,13$ ευρώ.

Παράδειγμα 2**Προσδιορισμός υπεραξίας σε περίπτωση μεταβίβασης εταιρικών μεριδίων Ο.Ε (με βιβλία γ' κατηγορίας του ΚΒΣ)**

Η εταιρεία "Β κ ΣΙΑ" ΟΕ ιδρύθηκε στις 10.03.1995 με αντικείμενο εργασιών εμπορία χαλιών και τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας του ΚΒΣ και στο κεφάλαιο της συμμετέχουν 3 εταίροι με τα παρακάτω ποσοστά.

ΕΤΑΙΡΟΙ	ΠΟΣΟΣΤΑ ΣΥΜΕΤΟΧΗΣ	ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΜΕΡΙΔΕΣ)
Α.ΑΝΔΡΕΟΥ	30.00%	150000
Β.ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	30.00%	150000
Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ	40.00%	200000
ΣΥΝΟΛΟ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ	100.00%	500000

Από τους τελευταίους 5 ισολογισμούς που συντάχθηκαν προκύπτουν τα παρακάτω δεδομένα:

ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ	2001	2002	2003	2004	2005	ΣΥΝΟΛΟ
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	300000	350000	400000	500000	750000	2300000
ΟΛΙΚΑ ΑΠΟΤ. ΕΚΜΕΤ.	50000	70000	100000	130000	150000	500000

Ο ισολογισμός της χρήσης 2006 δεν συντάχθηκε ακόμα και ούτε συνέβη κάποιο γεγονός αύξησης ή μείωσης εταιρικού κεφαλαίου από 01.01.2006 μέχρι 28.03.2006 (ημερομηνία που αποφασίστηκε η μεταβίβαση των ποσοστών συμμετοχής του Ανδρέου στο νέο έταιρο Δ.Δημητρίου αντί του ποσού των 160.000) Ποσοστό ετήσιων

έντοκων γραμμάτων 2.28% και ετήσια αμοιβή εμποροϋπάλληλου $10.300 \times 2 = 20.600$
 Η λογιστική καθαρή θέση εμφανίζεται στο τελευταίο, πριν από τη μεταβίβαση
 επίσημο ισολογισμό που στην περίπτωσή μας είναι 750.000 ευρώ.

Η εταιρεία λειτουργεί σε ιδιόκτητο κατάστημα η αξία του οποίου εμφανίζεται στα
 τηρούμενα βιβλία της με το ποσό 100.000 ευρώ, ενώ η αντικειμενική του αξία
 ανέρχεται στο ποσό των 150.000 ευρώ.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ: Να υπολογιστεί η υπεραξία και ο φόρος 20% της υπεραξίας που θα
 πρέπει να καταβληθεί από τον έταιρο Ανδρέου για να μπορέσει να πουλήσει τα
 μερίδιά του στον Δημητρίου.

ΕΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 3 ΜΕΧΡΙ 5	10.00%
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 5 ΜΕΧΡΙ 10	20.00%
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 10 ΜΕΧΡΙ 15	30.00%
ΠΑΝΩ ΑΠΟ 15	40.00%

ΛΥΣΗ

Υπολογίζεται η ελάχιστη αξία:

📁 ① Άυλη αξία

α) Μ.Ο Κερδών τελευταίας 5ετίας 100.000
 (500.000/5 έτη=100.000)

Κόστος απόκτησης (2.300.000/5 έτη= 460.000)

Μείον ετήσια εμπορική αμοιβή ($10.300 \times 2 = 20.600$ ευρώ) -20.600

Τόκοι ιδίων κεφαλαίων ($460.000 \times 2,28\% = 10488$) - 10.488

Μέσο ετήσιο υπερκέρδος = 68.912

β) Αναπροσαρμογή R με βάση τον τύπο

$$a = R \times \frac{1-u^n}{i}$$

Όπου α= άυλη αξία της επιχείρησης

R=υπερκέρδος επιχείρησης

n= 5 έτη

i=2,28%

u=1/(1+0.0228)⁵

γ) Το ποσό 323.886,4 ευρώ, που απεικονίζει την άυλη αξία α της επιχείρησης,
 προσαυξάνεται ανάλογα με τα έτη λειτουργίας 10 έτη με το ποσοστό 30% ως εξής
 $323.886,4 \times 1,30 = 421.052,32$

📁 ① Καθαρή θέση- Υπεραξία

Η λογιστική καθαρής θέσης μέχρι 31.12.05 είναι 750.000 ευρώ

📁 ① Υπερτίμημα ακινήτου

Διαφορά αξίας βιβλίων και αντικειμενικής είναι 50.000 ευρώ

(150.000 – 100.000 = 50.000)

📁 ① Ελάχιστη αξία μεταβίβασης -Υπεραξία

α) Το ποσοστό που μεταβιβάζεται είναι 30%, οπότε η ελάχιστη αξία μεταβίβασης του μεριδίου προσδιορίζεται ως εξής

Ελάχιστη αξία μεταβίβασης $421.052,32 + 750.000 + 50.000 = 1.221.052,32$ άρα $1.221.052,32 \times 30\% = 366.315,70$ ευρώ αξία μεταβίβασης μεριδίων

β) Η μεταβίβαση συμφωνήθηκε στο ποσό των 160.000 ευρώ. Επειδή, το ποσό των $160.000 < 366.312,70$, ως ελάχιστη αξία παίρνεται το 366.312,70

γ) Το κόστος απόκτησης είναι $138.000 (460.000 \times 30\% = 138.000$ ευρώ)

Έτσι έχουμε:

$366.315,70 - 138.000 = 228.315,70$ υπεραξία

☒ ☑ Ο συντελεστής φόρου είναι 20% οπότε έχουμε

$228.315,70 \times 20\% = 45.663,14$ ευρώ = φόρος υπεραξίας

Ο φόρος για συγγενείς Α' κατηγορίας υπολογίζεται με συντελεστή 1,20% και για Β' κατηγορία; 2,40%.

Αν ο νέος έταιρος Δημητρίου ήταν συγγενής Α'κατηγορίας με τον Ανδρέου ο οφειλόμενος φόρος θα ήταν $366.315,70 \times 1,20\% = 4.395,79$ ευρώ. Εάν ήταν Β'κατηγορίας τότε θα ήταν $366.315,70 \times 2,40\% = 8.791,58$ ευρώ.

Παράδειγμα 3

Παράδειγμα υπολογισμού αξίας σε περίπτωση συγχώνευσης επιχειρήσεων με βάση το Ν.Δ. 1297/72

Η ΟΕ "Α" και η ΕΠΕ "Β" συγχωνεύονται με ημερομηνία 15.01.2002 σε ΑΕ σύμφωνα με τον ΝΔ 1297/72.

Στα λογιστικά βιβλία της ΟΕ "Α" εμφανίζεται κτήριο (χωρίς την αξία οικοπέδου) αξία κτήσης 300.000 ευρώ και αποσβέσεις που έχουν γίνει πάνω σε αυτό και απεικονίζονται στη πίστωση του λογαριασμού "Αποσβεσμένα κτήρια" με 31.12.2001 80.000 ευρώ. Η εκτιμητική επιτροπή του άρθρου 9 του Ν 2190/20 εκτίμησε το παραπάνω ακίνητο σε 600.000 ευρώ.

Στα λογιστικά βιβλία της ΕΠΕ "Β" εμφανίζεται κτήριο με αξία κτήσης (χωρίς την αξία οικοπέδου) αξία κτήσης 200.000 ευρώ και αποσβέσεις που έχουν γίνει σε αυτό απεικονίζονται σε πίστωση του λογαριασμού "Αποσβεσμένα κτήρια" με 31.12.2001 120.000 ευρώ. Η ΕΠΕ παρέλειψε να διενεργήσει υποχρεωτικές αποσβέσεις συνολικού ποσού 10.000 ευρώ. Η επιτροπή του άρθρου 9 του Ν 2190/20 εκτίμησε το ακίνητο σε 400.000 ευρώ.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ: Με βάση τα παραπάνω να υπολογιστεί η αξία πάνω στην οποία η ΑΕ θα υπολογίσει στο μέλλον αποσβέσεις φορολογικά αναγνωρίσιμες.

Λύση

Ακίνητο που προέρχεται από την ΟΕ "Α"

α) Υπολογισμός της αναπόσβεστης αξίας

Αξία κτήσης κτιρίου	300.000
-Αποσβεσθείσα αξία κτιρίου	<u>-80.000</u>
Αναπόσβεστη αξία κτιρίου	220.000

β) Υπολογισμός της υπεραξίας του κτιρίου	
Αξία εκτίμησης της επιτροπής	600.000
- Αναπόσβεστη αξία κτιρίου	<u>-220.000</u>
Υπεραξία κτιρίου	380.000

γ) Υπολογισμός της υπεραξίας που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία του κτιρίου
 $380.000 \times (220.000/300.000) = 278.666,67$ ευρώ.

δ) Αξία πάνω στην οποία η ΑΕ θα υπολογίσει στο μέλλον αποσβέσεις φορολογικά αναγνωρίσιμες.
 $220.000 + 278.666,67 = 498.866,67$ ευρώ

Ακίνητο που προέρχεται από την ΕΠΕ “Β”

α) Υπολογισμός της αναπόσβεστης αξίας	
Αξία κτήσης κτιρίου	200.000
- Αποσβεσθείσα αξία κτιρίου	<u>-120.000</u>
Αναπόσβεστη αξία κτιρίου	80.000

β) Υπολογισμός της υπεραξίας του κτιρίου	
Αξία εκτίμησης της επιτροπής	400.000
- Αναπόσβεστη αξία κτιρίου	<u>-80.000</u>
Υπεραξία κτιρίου	320.000

γ) Υπολογισμός της υπεραξίας που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία του κτιρίου
 Μας δίνονται τα παρακάτω στοιχεία:

Αξία κτήσης κτιρίου	200.000
– Αποσβεσθείσα αξία κτιρίου	-120.000
– Αποσβέσεις που δεν έγιναν	<u>- 10.000</u>
Αναπόσβεστη αξία	70.000

Η υπεραξία είναι 320.000 και η αξία κτήσης του κτηρίου είναι 200.000. Με βάση τα δεδομένα έχουμε:

$320.000 \times (70.000/200.000) = 112.000$ ευρώ.

δ) Αξία πάνω στην οποία η ΑΕ θα υπολογίζει τις φορολογικά αναγνωρισμένες αποσβέσεις.

$70.000(\text{αναπόσβεστη αξία}) + 112.000$ (υπεραξία που αναλογεί στην αναπόσβεστη αξία) = 182.000 ευρώ.

Δηλαδή, η ΑΕ θα υπολογίζει κανονικά κάθε χρόνο αποσβέσεις πάνω στην αξία εκτίμησης της επιτροπής του άρθρου 9 που είναι για το κτίριο 400.000 ευρώ, αλλά φορολογικά θα αναγνωρίζονται μόνο οι αποσβέσεις που αντιστοιχούν στο ποσό των 182.000 ευρώ.

Παράδειγμα 4

Αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων, υπολογισμός του φόρου υπεραξίας, συμψηφισμός ζημιών ισολογισμού, απαλοιφή φορολογικών ζημιών και κεφαλαιοποίηση του υπολοίπου ποσού της υπεραξίας

Δεδομένα (31.12.2012)

Εταιρεία: «ΖΗΤΑ ΑΕ»

Καταβεβλημένο Μετοχικό Κεφάλαιο:

2.000.000 μετοχές χ 0,50 = 1.000.000 €

Μέτοχοι:

Ανδρέου (40%) 800.000 μετοχές

Βασιλείου (25%) 500.000 μετοχές

Γεωργίου (20%) 400.000 μετοχές

Δημητρίου (15%) 300.000 μετοχές

Σύνολο 2.000.000 μετοχές

Η εταιρεία κατέχει ακίνητο επί της οδού Α. Μετά τον διαχωρισμό, σε αξία οικοπέδου και αξία κτιρίου, έχουμε:

Αξία οικοπέδου που υπόκειται σε αναπροσαρμογή 500.000 €

Αξία κτιρίου που υπόκειται σε αναπροσαρμογή 800.000 €

Αποσβεσμένη αξία κτιρίου (30.12.2012) 300.000 €

Ζημιά (λογιστική) ισολογισμού 31.12.2011 (αφορά την χρήση 2011) 60.000 €

Φορολογική ζημιά που αναγνωρίζεται για μεταφορά και συμψηφισμό 30.000€

Έτος κτήσης: 2006, άρα συντελεστές αναπροσαρμογής:

α) κτιρίων 1,35

β) οικοπέδων 1,40

Οι συντελεστές φορολογίας της υπεραξίας είναι:

α) οικοπέδων 2% και β) κτιρίων 8%.

Λύση – Υπολογισμοί

 Αναπροσαρμοσμένη αξία οικοπέδου $500.000 \chi 1,40 = 700.000$ €
(προκύπτουσα υπεραξία: 200.000 €)

 Αναπροσαρμοσμένη αξία κτιρίου $800.000 \chi 1,35 = 1.080.000$ €

 Αναπροσαρμοσμένη αποσβεσμένη αξία κτιρίου $300.000 \chi 1,35 = 405.000$ € (προκύπτουσα υπεραξία: $280.000 - 105.000 = 175.000$ €)

 Λογιστικές εγγραφές:

(α) 31.12.2012			
10. ΕΔΛΦΙΚΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ			
10.00 Γήπεδα- Οικόπεδα			
10.00.00 Οικόπεδο ακινήτου επί της οδού Α		200.00 0	
	41. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ		
	41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων		
	41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν 2065/1992		200.00 0
Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδου βάσει του Ν 2065/1992			
(β) //			
11. ΚΤΙΡΙΑ- ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ			
11.00 Κτίρια-Εγκαταστάσεις κτιρίων			
11.00.00 Κτίσμα ακινήτου επί της οδού Α		280.00 0	
	41. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ- ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ		
	41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων		
	41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν. 2065/1992		280.00 0
Αναπροσαρμογή αξίας κτιρίου βάσει του Ν 2065/1992			

(γ) //			
41. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ			
41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων			
41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν. 2065/1992		105.00 0	
	11 ΚΤΙΡΙΑ-ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΙΡΙΩΝ-ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑ		
	11.99 Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων-τεχνικά έργα		
	11.99.00 Αποσβεσμένα κτίρια-εγκαταστάσεις κτιρίων		105.00 0
Αναπροσαρμογή αποσβεσμένης αξίας κτιρίου			
(δ) //			
41. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ			
41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων			
41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν. 2065/1992		60.00 0	
	42 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΣΕ ΝΕΟ		
	42.02 Υπόλοιπο ζημιών προηγούμενων χρήσεων		
	42.02.00 Ζημιά χρήσης 1/1-31/12/2011		60.00 0
Συμψηφισμός και απαλοιφή ζημίας χρήσης 2011			

Μετά από αυτές τις εγγραφές, ο τριτοβάθμιος λογαριασμός 41.07.00, θα εμφανισθεί ως εξής:

X 41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν 2065/1992 Π	
105.000 (γ)	200.000 (α)
60.000 (δ)	280.000 (β)
165.000	480.000
315.000 Υπόλοιπο	
480.000	

Συνεπώς, το πιστωτικό υπόλοιπο του λογαριασμού, ήτοι 315.000 €, θα πρέπει να κεφαλαιοποιηθεί μέχρι 31/12/2014, σύμφωνα με όσα έχουν αναφερθεί ανωτέρω.

5. Δήλωση φόρου υπεραξίας

Στη συνέχεια, η εταιρεία αποφασίζει να συμψηφίσει την φορολογική ζημιά των 30.000 €, κατά την συμπλήρωση της Δήλωσης του φόρου υπεραξίας και να περιορίσει την φορολογική της υποχρέωση. Επειδή όμως, έχουμε διαφορετικούς συντελεστές φορολόγησης επί της υπεραξίας του οικοπέδου (200.000 €) και του κτιρίου (175.000 €), πρέπει να επιμερίσουμε το ποσό της, υπό συμψηφισμό, φορολογικής ζημιάς, αναλόγως προς τα παραπάνω μεγέθη:

- i. $30.000 \times (200.000 / 375.000) = 16.000 \text{ €}$
- ii. $30.000 \times (175.000 / 375.000) = 14.000 \text{ €}$

Άρα, ο φόρος που οφείλεται, επί της υπεραξίας είναι:

- i. Για το οικόπεδο $200.000 - 16.000 = 184.000 \times 2\% = 3.680 \text{ €}$
 - ii. Για το κτίριο $175.000 - 14.000 = 161.000 \times 8\% = 12.880 \text{ €}$
- Σύνολο 16.560 €

Η λογιστικοποίηση του ποσού του φόρου και η καταβολή της πρώτης δόσης θα γίνει ως εξής:

//			
81.ΕΚΤΑΚΤΑ ΚΑΙ ΑΝΟΡΓΑΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ			
81.00 Έκτακτα και ανόργανα έξοδα			
81.00.11 Φόρος επί υπεραξίας αναπροσαρμογής ακινήτων		16.56 0	
	54.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ		
	54.09 Λοιποί φόροι-τέλη		
	54.09.16 Οφειλόμενος φόρος επί υπεραξίας αναπροσαρμογής ακινήτων		16.56 0
Λογιστικοποίηση φόρου υπεραξίας αναπροσαρμογής αξίας ακινήτων της 31/12/2012			
//			

//			
54.ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ			
54.09 Λοιποί φόροι-τέλη			
54.09.16 Οφειλόμενος φόρος επί υπεραξίας αναπροσαρμογής ακινήτων		4.14 0	
	38.ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ		
	38.03 Καταθέσεις όψης σε €		
	38.03.00 Τράπεζα ΧΨΖ		4.14 0
Διπλότυπο ΔΟΥ, της 31 Ιανουαρίου 2013. Πληρωμή Α' δόσης Φόρου Υπεραξίας			

Αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με κεφαλαιοποίηση του υπολοίπου της υπεραξίας με έκδοση νέων μετοχών:

Για το υπόλοιπο της υπεραξίας των 315.000 €, όπως αυτό προέκυψε μετά τον συμψηφισμό της λογιστικής ζημιάς των 60.000 € και δεδομένου ότι η ονομαστική τιμή της μετοχής είναι 0,50 €, θα πρέπει να εκδοθούν 630.000 μετοχές (315.000 / 0,50), οι οποίες θα δοθούν δωρεάν στους μετόχους ως εξής:

Α μέτοχος: 630.000 χ 40% = 252.000 νέες μετοχές

Β μέτοχος: 630.000 χ 25% = 157.500 νέες μετοχές

Γ μέτοχος: 630.000 χ 20% = 126.000 νέες μετοχές

Δ μέτοχος: 630.000 χ 15% = 94.500 νέες μετοχές

Νέο Μετοχικό Κεφάλαιο: 2.630.000 μετ. χ 0,50 = 1.315.000 €

Ας υποθέσουμε ότι η Γενική Συνέλευση των μετόχων της 30/6/2014, αποφασίζει την κεφαλαιοποίηση του υπολοίπου της υπεραξίας. Η λογιστική εγγραφή που θα διενεργηθεί εντός του Ιουλίου 2014, είναι η εξής:

ΙΟΥΛΙΟΣ 2014			
41. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ-ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ			
41.07 Διαφορές από αναπροσαρμογή αξίας λοιπών περιουσιακών στοιχείων			
41.07.00 Αναπροσαρμογή του Ν 2065/1992		315.00 0	
	40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ		
	40.00 Καταβλημένο ΜΚ κοινών μετοχών		315.00 0
Κεφαλαιοποίηση υπεραξίας Ν 2065/1992 , απόφαση Γενικής Συνέλευσης της 30/6/2014 (έκδοση νέων μετοχών)			

Σημειώνεται ότι οι επιχειρήσεις, που προβαίνουν σε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων τους, υποχρεούνται να αναγράφουν στους ισολογισμούς τους την ημερομηνία της τελευταίας αναπροσαρμογής. Υπενθυμίζεται επίσης ότι οι αποσβέσεις διενεργούνται επί της αναπροσαρμοσμένης αξίας των ακινήτων, μετά δηλαδή την αναπροσαρμογή.

Συνεπώς, οι αποσβέσεις των κτιρίων, η αξία των οποίων αναπροσαρμόσθηκε βάσει των σχετικών διατάξεων, θα υπολογισθούν αυξημένες κατά την 31.12.2012 σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Συμπεράσματα

Η επιχείρηση ως οικονομική οντότητα ,είναι ένα σύνολο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων ,που αντιστοιχούν στα διάφορα περιουσιακά στοιχεία της.Έτσι, κατά τη διάρκεια ζωής μιας επιχείρησης μπορεί να χρειαστεί να γίνει κάποια διαδικασία προς όφελός της .

Η διαδικασία μεταβίβασης – συγχώνευσης και εξαγοράς είναι ένα μέσω εξάπλωσης των επιχειρήσεων.Η παγκοσμιοποίηση των αγορών καθώς και η ένταση του ανταγωνισμού επιβάλλουν την επέκταση της επιχειρηματικής δραστηριότητας όχι τόσο για την επιτυχία μιας επιχείρησης αλλά και για την εξασφάλιση της επιβιώσής της.

Οποιαδήποτε όμως στρατηγική και να ακολουθήσει η κάθε επιχείρηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψιν της και τον υπολογισμό υπεραξίας της.Η υπεραξία ως άυλο περιουσιακό στοιχείο αποτελεί για τις επιχειρήσεις ένα μελλοντικό όφελος και θα πρέπει να μετριέται να αναγνωρίζεται και να ελέγχεται κατάλληλος.

Ωστόσο θα πρέπει να τονιστεί πως αναλόγως τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί και φυσικά τον τύπο της επιχείρησης σύμφωνα με την νομική της μορφή τα στοιχεία που θα ληφθούν υπόψιν, διαφέρουν όσον αφορά τον υπολογισμό της υπεραξίας, και αυτό οφείλεται στο ότι ζούμε σε μία οικονομία της γνώσης όπου τα άυλα περιουσιακά στοιχεία έχουν όλο και αυξανόμενη σημασία.

Η υπεραξία της επιχείρησης βασίζεται στην ικανότητά της να πραγματοποιεί υψηλά κέρδη λόγω της φήμης της, του εξειδικευμένου ανθρώπινου κεφαλαίου της, της εκτεταμένης πελατείας και πίστης στην αγοράς που δραστηριοποιείτε, της αποτελεσματικής οργανωτικής της δομής και των λοιπών πλεονεκτημάτων της έναντι των ανταγωνιστών της αναφορικά με τις προοπτικές εξέλιξης. Ο λογιστικός χειρισμός της υπεραξίας έχει αποτελέσει ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα ζητήματα της σύγχρονης λογιστικής επιστήμης, καθώς έχει καταγραφεί πλήθος απόψεων τόσο αναφορικά με τη φύση της, όσο και σε σχέση με τις μεθόδους και τις καλύτερες πρακτικές διαχείρισής της.Η αντιπαράθεση για τη λογιστική διαχείριση της υπεραξίας υφίσταται ακόμα και σήμερα, παρά τη διεθνή σύγκλιση των λογιστικών προτύπων και κανόνων, οι οποίοι αποσκοπούν στην επίτευξη του σκοπού της διαφάνειας και της ακριβούς εικόνας της οικονομικής κατάστασης των σύγχρονων επιχειρήσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

- ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΜΕΝΤΗΣ “ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ” 5η ΕΚΔΟΣΗ 1995
- ΚΩΝ/ΝΟΣ Ν. ΚΑΡΔΑΚΑΡΗΣ, “ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ” 3η ΕΚΔΟΣΗ, ΑΘΗΝΑ 2003
- ΙΚΑΛΙΔΗΣ Ε. “ΔΙΚΑΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ” 6η ΕΚΔΟΣΗ, ΕΚΔΟΣΕΙΣ JUS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 2007
- ΜΑΝΤΖΑΡΗΣ Ι. “MANAGEMENT ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ”, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΚΙΟΥΡΔΑΣ, ΑΘΗΝΑ 2008
- ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ Κ.ΛΕΟΝΤΑΡΗΣ “ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ – ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΠΑΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ”, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΜΙΣΟ, 5η ΕΚΔΟΣΗ , ΑΘΗΝΑ 2008
- ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ Γ. ΘΕΟΔΩΡΟΣ “ΑΝΑΛΥΣΗ-ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ Ε.Γ.Α.Σ.”
- ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ Γ. “ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ” ΕΚΔΟΣΗΣ IUS ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 1999
- ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Δ. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ Ι. “ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ -ΜΕΤΑΤΑΞΕΙΣ- ΜΕΤΑΤΡΟΠΕΣ- ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ- ΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ”, ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΡΙΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗ 2003
- ΕΡΓΟ Δ. ΓΚΛΕΖΑΚΟΥ «Φ.Π.Α. ΑΝΑΛΥΣΗ- ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ», ΕΚΔΟΣΕΙΣ 2008
- ΜΙΑΤΙΑΔΗΣ Κ. ΛΕΟΝΤΑΡΗ “ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΕΤΕΙΡΕΙΕΣ Ε.Π.Ε. ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΕΣ” ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΜΙΣΟΣ ΑΘΗΝΑ 2008 Β'
- ΜΙΑΤΙΑΔΗ Κ.ΛΕΟΝΤΑΡΗΝ”ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ” ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΜΙΣΟΣ ΑΘΗΝΑ 2000
- ΝΙΚΟΣ Κ. ΡΟΚΑΣ “ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ” ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΝΤ.Ν. ΣΑΚΚΟΥΛΑ 1996

INTERNET

- ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΖΗΣ “ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ”
- WWW.EASYPEDIA.GR
- WWW.ISOLOG.GR
- ΚΑΡΑΜΑΝΩΛΗΣ Π. 10 ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ 3-5 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2000”ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ ΔΙ' ΕΞΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ”
- WWW.ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.GR
- WWW.TAXISNET.GR
- ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ WWW.ΕΠΙΧΕΙΡΙΣΙ.GR ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ Ν. ΣΓΟΥΡΙΝΑΚΗ ΤΕΥΧΟΣ 90/2013 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ ΕΚΔΟΣΗ ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΕΛ.6.139
- WWW.ΚΕΡ.GOV.GR
- WWW.CAPITAL.GR/LAW/ARTICLES.ASP?CATID=38&SUBCATD=102
- ΟΤΟΕ ΑΘΗΝΑ 2002 ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Π. “ΕΞΑΓΟΡΕΣ ΚΑΙ

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΕΙΣ, ΕΝΝΟΙΑ ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ”

- WWW.WIKIPEDIA.GR
- WWW.KATHIMERINI.GR
- WWW.NAFTEMPORIKI.GR

ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

- **ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ**
- **ΝΟΜΟΣ 2190/1920 ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΑΡΘΡΟ 9**
- **ΝΟΜΟΣ 2166/1993 ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ , ΔΙΑΡΡΥΘΜΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΜΜΕΣΗ ΚΑΙ ΑΜΕΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ (ΦΕΚ Α' 137/24.8.1993**
- **ΑΡΘΡΟ 29 Ν. 3190/55**
- **Ν. 3190/55 ΑΡΘΡΟ 38 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ Ι**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 150

6 Σεπτεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠΑΡΙΘ. 3873

Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο:

α) της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ (ΕΕ L 224) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006, για την τροποποίηση της Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών, της Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς, της Οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, και

β) της Οδηγίας 2007/63/ΕΚ (ΕΕ L 300) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/855/ΕΟΚ και 82/891/ΕΟΚ όσον αφορά την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Άρθρο 2

1. Μετά την περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται περίπτωση ζα' ως εξής:

«ζα) Η φύση και ο επιχειρηματικός στόχος των διακανονισμών της εταιρείας που δεν περιλαμβάνονται στον ισολογισμό, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις των διακανονισμών αυτών στην εταιρεία, υπό την προϋπό-

θεση ότι οι κίνδυνοι ή τα οφέλη που προκύπτουν από αυτούς τους διακανονισμούς είναι ουσιώδεις και κατά το βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτών των κινδύνων ή οφελών είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιεί η εταιρεία με τα συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένου και του ποσού αυτών των συναλλαγών, της φύσης της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους, καθώς και άλλων πληροφοριακών στοιχείων για τις συναλλαγές, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας, εφόσον οι συναλλαγές αυτές είναι ουσιώδεις και δεν έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις μεμονωμένες συναλλαγές μπορούν να συναθροίζονται ανάλογα με τη φύση τους, εκτός εάν απαιτούνται χωριστά πληροφοριακά στοιχεία για την κατανόηση των επιπτώσεων των συναλλαγών του συνδεδεμένου μέρους στην οικονομική θέση της εταιρείας. Ο όρος «συνδεδεμένο μέρος» έχει την ίδια έννοια με αυτή που προσδιορίζεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία θεσπίστηκαν με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.»

2. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 αναριθμείται σε ε' και προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Ανώνυμη εταιρεία, οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες της οποίας έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, κατά την έννοια της περίπτωσης 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, (ΦΕΚ 195 Α') (σημείο 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, ΕΕ L 145 της 30.4.2010), συμπεριλαμβάνει στην ετήσια έκθεση διαχειριστής της και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω πληροφοριακά στοιχεία:

α) αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης στον οποίο υπάγεται η εταιρεία ή τον οποίο έχει αποφασίσει αυτοβούλως να εφαρμόζει η εταιρεία, καθώς και τον τύπο στον οποίο είναι διαθέσιμο στο καινό το σχετικό κείμενο,

ββ) αναφορά στις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων

Κώδικας Φ.Π.Α Ν 2859/2000 ΠΑΡ.4 ΑΡΘ.5

4. Δε θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου που μεταβιβάζει. Η διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου.

ΠΟΛ1103/1990

Μεταβίβαση ατομικής επιχείρησης

1. Για την μεταβίβαση της επιχείρησης ως σύνολο, το φορολογικό στοιχείο που πρέπει να εκδοθεί είναι το Τιμολόγιο - Δελτίο Αποστολής. Δελτίο Αποστολής εκδίδεται ακόμα και στην περίπτωση που δεν λαμβάνει χώρα διακίνηση των αγαθών (π.χ. τα αγαθά παραδίδονται στον ίδιο χώρο). Αναγράφονται τα αγαθά αναλυτικά κατά είδος, είτε αυτά είναι εμπορεύσιμα, είτε πάγια. Ακολούθως, αναγράφονται τα άλλα στοιχεία του ενεργητικού και ακολουθούν μειωτικά οι υποχρεώσεις (παθητικό) της επιχείρησης που μεταβιβάζεται. Τέλος αναγράφεται η υπεραξία.

(σημ. δείτε σχετικά το Θ.316 του άρθρου 12 στο έργο του Δ. Σταματόπουλου «Ανάλυση- Ερμηνεία Κ.Β.Σ.», εκδ. 2008)

Ειδικότερα για τις οφειλές από ενοίκια, σημειώνουμε ότι η δαπάνη έχει βαρύνει τα αποτελέσματα της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης (εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα κατά το χρόνο που αφορά). Αυτό που «μεταβιβάζεται» είναι η οφειλή προς τον εκμισθωτή (πιστωτή). Η «νέα» επιχείρηση δεν θα εγγράψει στα βιβλία της δαπάνες ενοικίου από το προηγούμενο διάστημα.

2. Η μεταβίβαση αιτία πώλησης ολόκληρης της επιχείρησης, ως σύνολο ενεργητικού και παθητικού, ή κλάδου επιχείρησης, ή μέρους επιχείρησης (ανεξάρτητου λειτουργικά) εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του κωδ. Φ.Π.Α. (Ν.2859/2000) και απαλλάσσεται του Φ.Π.Α.. Η πράξη αυτή υπάγεται σε χαρτόσημο 2,4% επί της καθαρής θέσης.

Παραθέτουμε σχετικά, την διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 5 του κωδ. Φ.Π.Α., και από το έργο του Δ. Γκλεζάκου «Φ.Π.Α. Ανάλυση – Ερμηνεία και Πρακτική Εφαρμογή», εκδ. 2008 το Θ.5.22.

«Δε θεωρείται ως παράδοση αγαθών η μεταβίβαση αγαθών επιχείρησης ως συνόλου, κλάδου ή μέρους της από επαχθή ή χαριστική αιτία ή με τη μορφή εισφοράς σε υφιστάμενο ή συνιστώμενο νομικό πρόσωπο. Στην περίπτωση αυτή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά θεωρείται, για την εφαρμογή του νόμου αυτού, ότι υπεισέρχεται ως διάδοχος στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του προσώπου που μεταβιβάζει. Η

διάταξη αυτή δεν έχει εφαρμογή, αν το πρόσωπο που μεταβιβάζει ή το πρόσωπο που αποκτά τα αγαθά ενεργεί πράξεις για τις οποίες δεν παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του φόρου»

Μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου, που γίνεται από επαχθή αιτία

Η μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου που γίνεται με αντάλλαγμα, εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του κώδικα Φ.Π.Α. (θεωρείται πράξη εκτός πεδίου Φ.Π.Α.) και κατά συνέπεια δεν επιβαρύνεται με Φ.Π.Α. αλλά με χαρτόσημο εφόσον ισχύουν αθροιστικά οι πιο κάτω προϋποθέσεις:

1. Να γίνεται μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου. Η μεταβιβαζόμενη επιχείρηση μπορεί να είναι είτε ατομική είτε εταιρική. Η επιχείρηση θεωρείται ότι μεταβιβάζεται ως σύνολο στην περίπτωση που μεταβιβάζεται ενιαία το σύνολο των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων αυτής (ενεργητικό και παθητικό) δηλαδή να μεταβιβάζονται ως σύνολο τα αγαθά της επιχείρησης (εμπορεύσιμα και πάγια), τα άυλα αγαθά αυτής (π.χ. φήμη, πελατεία, εμπορικότητα, βιομηχανικό σήμα κ.λπ.), οι απαιτήσεις της, οι υποχρεώσεις της κ.λπ. έτσι ώστε το πρόσωπο που αποκτά την επιχείρηση (αγοραστής) να καθίσταται καθολικός διάδοχος του μεταβιβάζοντος την επιχείρηση (πωλητή), τόσο ως προς τα δικαιώματα, όσο και προς τις υποχρεώσεις της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης. Συνεπώς, δεν θεωρείται ως μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου η μεταβίβαση μόνο του ενεργητικού ή η μεταβίβαση μόνο του παθητικού αυτής.

2. Η μεταβίβαση της επιχείρησης να γίνεται με επαχθή αιτία, δηλαδή με αντάλλαγμα, π.χ. λόγω πώλησης.

3. Ο αγοραστής θα πρέπει να συνεχίσει τη λειτουργία της μεταβιβαζόμενης επιχείρησης με την ίδια οικονομική δραστηριότητα αυτής.

4. Τόσο ο πωλητής όσο και ο αγοραστής θα πρέπει να ενεργούν πράξεις για τις οποίες παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. (εγκ. 10/1987, ΠΟΛ 1103/1990, γνωμοδότηση Νομικών Δ/σεων 52/1990).

Επισημαίνεται ότι, εάν στην πιο πάνω αναφερόμενη μεταβίβαση επιχείρησης ως συνόλου:

α) Ο πωλητής είναι υποκείμενος με δικαίωμα έκπτωσης αλλά ο αγοραστής είναι απαλλασσόμενος χωρίς δικαίωμα έκπτωσης, τότε η πράξη είναι υποκείμενη στο Φ.Π.Α. π.χ. επιχείρηση «Βιβλιοπωλείου» μεταβιβάζεται σε επιχείρηση «Φροντιστηρίου» (δεν εμπίπτει στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του Κώδικα Φ.Π.Α.).

β) Ο πωλητής είναι απαλλασσόμενος χωρίς δικαίωμα έκπτωσης τότε η πράξη είναι απαλλασσόμενη από Φ.Π.Α. (περ. κθ' του άρθρου 22 του κώδικα ΦΠΑ). π.χ. επιχείρηση «Γυμναστηρίου» μεταβιβάζεται σε επιχείρηση «Φυσικοθεραπευτηρίου»

3. Ο μεταβιβάζων, για το μέχρι τη μεταβίβαση χρόνο, υποχρεούται να εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του (π.χ. υποβολή δήλωσης, καταβολή φόρου), αλλά παράλληλα δικαιούται να ασκήσει αντίστοιχα όσα δικαιώματα του αναγνωρίζονται (π.χ. έκπτωση φόρου εισροών). Στην περίπτωση πιστωτικού υπολοίπου Φ.Π.Α., το δικαίωμα έκπτωσης ή επιστροφής μεταβιβάζεται στην νέα επιχείρηση – καθολικό διάδοχο της επιχείρησης που μεταβιβάζεται ως σύνολο.

4. Υπόχρεος σε έκδοση στοιχείου είναι σε κάθε περίπτωση ο πωλητής. Εν προκειμένω, μπορεί να ζητηθεί από τον προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. η θεώρηση περιορισμένου αριθμού στοιχείων για τις ανάγκες της συναλλαγής.

5. Μετά την ολοκλήρωση της μεταβίβασης (περιλαμβανομένης και της υποβολής της δήλωσης υπεραξίας και καταβολή τυχόν προκύπτοντος φόρου) ακολουθεί η οριστική διακοπή εργασιών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΠΟΛ.1102/14-7-2005. Μεταξύ των υποχρεώσεων κατά την διαδικασία της διακοπής είναι και η ακύρωση των αχρησιμοποίητων θεωρημένων στοιχείων. Για την απώλεια του μπλοκ των θεωρημένων (χειρόγραφων) Α.Λ.Π. θα επιβληθεί αυτοτελές πρόστιμο.

Η δήλωση οριστικής παύσης εργασιών υποβάλλεται για μεν τα φυσικά πρόσωπα εντός δέκα (10) ημερών από την οριστική παύση των εργασιών τους, για δε τα νομικά πρόσωπα και τις ενώσεις προσώπων εντός τριάντα (30) ημερών από τη λύση τους (παρ. 1 άρθρου 36 Ν.2859/2000).

Αρ. Πρωτ. 1090770/2281/Α0012

ΦΕΚ 1734/Β/23-11-2004

Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 1030366/10307/Β0012/ΠΟΛ.1053/1.4.2003 της απόφασης του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Έχοντας υπόψη

α) Τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. (Ν. 2238/1994 ΦΕΚ 151Α').

β) Τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε.

γ) Τις διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 και του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε., όπως αυτές προστέθηκαν με τις παραγράφους 3 και 4, αντίστοιχα του άρθρου 3 του Ν. 3091/24.12.2002 (ΦΕΚ 330 Α').

δ) Τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του Ν. 3091/2002.

ε) Τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 29 του Ν. 2961/2001 (ΦΕΚ 266 Α"), όπως ισχύει.

στ) Τις διατάξεις της 14650/ΔΙΟΕ85/17.3.2004 (ΦΕΚ 519 Β") κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών με την οποία καθορίστηκαν οι αρμοδιότητες των Υφυπουργών Οικονομίας και Οικονομικών.

ζ) Την ανάγκη τροποποίησης της υπ' αριθμ. 1030366/ 10307/Β0012/ΠΟΛ 1053/1.4.2003 απόφασης Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 4778/21.4.2003.

η) Οτι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Η παράγραφος 2 του άρθρου 1 του κεφαλαίου Α' του πρώτου μέρους της υπ' αριθμ. 1030366/10307/Β0012/ 1.4.2003 απόφασης Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, η οποία δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 4778/21.4.2003, αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Ελάχιστη αξία μεταβίβασης Στην αύλη αξία της επιχείρησης, προστίθεται η καθαρή θέση αυτής, όπως αυτές ορίζονται παρακάτω καθώς και το υπερτίμημα που προκύπτει από την ταυτόχρονη μεταβίβαση Ι.Χ.Ε. ή Ι.Χ.Φ. παγίων στοιχείων απαραίτητων για τη λειτουργία της ή ειδικά διαμορφωμένων για τις ανάγκες της. Στην περίπτωση αυτή οι διατάξεις του άρθρου 7

του Ν.Δ. 1160/1981 εφαρμόζονται μόνο για τον προσδιορισμό της ελάχιστης αξίας μεταβίβασης».